พัฒนา

ขยายผลเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรโดยร่วมกับเกษตรกรนำองค์ความรู้ของกรมวิชาการเกษตรไป ***พัฒนา*** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ด้านยางพารา ลองกอง ปาล์มน้ำมัน ผักไร้ดิน พืชไร่เศรษฐกิจ และพืชไร่อาหารสัตว์ในพื้นที่เกษตรกร 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเกษตรกรร่วมทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการผลิตพืช จำนวน 1,335 ราย พื้นที่ 2,535 ไร่ และผักไร้ดิน 60 โรงเรือนทำให้ผลผลิตทางการเกษตรในแปลงเกษตรกร มีปริมาณและคุณภาพดีขึ้น และเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น

ยางพารา : เทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสาน ทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตยางแห้งเพิ่มขึ้นเป็น 283.15 กิโลกรัม/ไร่/ปี โดยที่เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีแบบเดิม 6,557 บาท/ไร่/ปี และเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับพื้นที่ เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยไม่ยุ่งยาก หากเกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นำเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสานไปปรับใช้เพียง 1 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่กรีดยางได้ ซึ่งมีประมาณ 3.52 ล้านไร่ จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในพื้นที่ปีละประมาณ 230.8 ล้านบาท จะสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลองกอง : เทคโนโลยีการจัดการทรงพุ่มในการเตรียมความพร้อมของต้นลองกอง การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีแบบผสมผสาน และการจัดการช่อดอก ช่อผล ทำให้ผลผลิตลองกองมีคุณภาพ เกรด A เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวิธีเดิมของเกษตรกร 107.08 110.01 และ 190.46 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ วิธีแนะนำทั้ง 3 วิธีการ สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสูงถึง 4,600-11,800 บาท/ไร่/ปี ดังนั้น หากเกษตรกรผู้ผลิตลองกองในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นำเทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพของกรมวิชาการเกษตรไปปรับใช้เพียง 1 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่ปลูกลองกองที่ให้ผลผลิต ซึ่งมีประมาณ 1.3 แสนไร่ จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในพื้นที่ปีละประมาณ 5.98-15.34 ล้านบาท ซึ่งจะสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ปาล์มน้ำมัน : เทคโนโลยีการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของกรมวิชาการเกษตร ทำให้ผลผลิตทะลายสดในแปลงเกษตรกร เพิ่มขึ้นจากวิธีปฏิบัติแบบเดิมของเกษตรกร โดยเพิ่มขึ้นจาก 1,257.50 กิโลกรัม/ไร่/ปี เป็น 2,913.00 กิโลกรัม/ไร่/ปี สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีแบบเดิม 6,811.67 บาท/ไร่/ปี หากเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในจังหวัดพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นำเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของกรมวิชาการเกษตรไปปรับใช้เพียง 1 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิต ซึ่งมีประมาณ 1.6 แสนไร่ จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในพื้นที่ปีละประมาณ 10.9 ล้านบาท จะสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

พืชเศรษฐกิจ : เกษตรกรที่ปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตผักไร้ดิน เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน และเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ทำให้เกษตรกรมีรายได้ 10,000 บาท/มุ้ง/ปี 12,548 บาท/ไร่ และ 14,983 บาท/ไร่ ตามลำดับ ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

พืชไร่อาหารสัตว์ : การใช้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยอาหารสัตว์ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร 8,450 บาท/ไร่/ปี และสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารสัตว์ในพื้นที่ ส่งผลให้มีกำไรจากการเลี้ยงสัตว์มากขึ้น เนื่องจากสามารถพึ่งพาตนเองผลิตอาหารสัตว์ได้ โดยเป็นการลดต้นทุนในการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่

การพัฒนาตลาดกลางยางพาราจังหวัดยะลา เพื่อลดปัญหาการกดราคารับซื้อผลผลิตของพ่อค้าคนกลางในพื้นที่ ทำให้เกษตรกรขายยางให้กับตลาดกลาง (141.19 บาท/กิโลกรัม) ได้ราคาสูงกว่าในตลาดท้องถิ่นยะลามากถึง 5.73 บาท/กิโลกรัม (135.46 บาท/กิโลกรัม) โดยตุลาคม 2553 - กรกฎาคม 2554 ปริมาณยางเข้าสู่ตลาดกลางยางพารายะลา จำนวน 838.03 ตัน คิดเป็นมูลค่า 118.32 ล้านบาท นอกจากนี้จะสามารถยกระดับราคายางท้องถิ่นให้สูงขึ้นแล้ว พ่อค้าคนกลางยังใช้ราคาตลาดกลางกำหนดราคารับซื้อยางจากเกษตรกร ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านการตลาดยางพารา ลดปัญหาการกดราคารับซื้อผลผลิตยางพาราของพ่อค้าคนกลาง

สรุป

โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวนมากกว่า 35,800 ราย สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรของกรมวิชาการเกษตรได้อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สังคม และเศรษฐกิจ จนกระทั่งสามารถพัฒนาอาชีพ สร้างอาชีพใหม่ และสอนอาชีพให้กับผู้อื่น ทำให้สามารถเพิ่มรายได้ เพิ่มความมั่นคง ความยั่งยืน และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่เกษตรกรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปัญหาความยากจนของเกษตรกร และเพื่อสร้างความยั่งยืนในกระบวนการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรกรรม การพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในพื้นที่ โดยดำเนินงานโครงการตามรอยเบื้องพระยุคลบาทด้วยหลักการทรงงาน เรื่อง **"เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา"** มาเป็นกรอบแนวคิด ดำเนินงานในพื้นที่ตำบลเป้าหมายโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับตำบลจังหวัดชายแดนภาคใต้ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จำนวน 88 ตำบล 44 อำเภอ 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา จำนวน 4 อำเภอ 8 ตำบล จังหวัดสตูล จำนวน 7 อำเภอ 14 ตำบล จังหวัดปัตตานี จำนวน 12 อำเภอ 24 ตำบล จังหวัดยะลา จำนวน 8 อำเภอ 16 ตำบล จังหวัดนราธิวาส จำนวน 13 อำเภอ 26 ตำบล

ด้วยหลักการทรงงาน เรื่อง **"เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา"** สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และหน่วยงานเครือข่าย จึงได้ดำเนินโครงการฯ โดยอาศัยการบูรณาการของหน่วยงานของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เหมาะสม โดยการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ทำความเข้าใจชุมชน ภูมิสังคม ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจ และสรุปประเด็นปัญหาในการผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรในพื้นที่ให้เหมาะสม ให้เกษตรกรได้เข้าใจถึงเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตร เข้าถึงการบริการของภาครัฐ สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรจนกระทั่งสามารถพัฒนาตนเองและชุมชนได้

เข้าใจ

ดำเนินกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ด้านยางพารา ลองกอง ปาล์มน้ำมัน ผักไร้ดิน พืชไร่เศรษฐกิจ พืชไร่อาหารสัตว์ และการปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นเพื่อเข้าสู่ตลาดกลางยางพารา เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ***เข้าใจ-เข้าถึง*** องค์ความรู้สามารถนำไปปรับใช้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช โดยฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีการทดสอบความรู้ของเกษตรกรทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ปี 2550 เป้าหมายในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรจำนวน 4,000 ราย ปี 2551 5,000 ราย ปี 2552 10,000 ราย ปี 2553 8,000 ราย ซึ่งทั้ง 4 ปี เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรจำนวนทั้งสิ้น 28,548 ราย (105.73 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย) และทำให้เกษตรกรมีความรู้และความเข้าใจถึงเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นจากเดิม 34.06 เปอร์เซ็นต์ (คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรม 61.42 เปอร์เซ็นต์ และหลังฝึกอบรม 82.34 เปอร์เซ็นต์) และในปี 2554 มีเป้าหมายส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกร จำนวน 7,000 ราย ดำเนินการได้ จำนวน 7,282 ราย (104.03 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย) โดยผู้เข้าอบรมได้รับความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 41.77 เปอร์เซ็นต์ (คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรม 58.42 เปอร์เซ็นต์ และหลังฝึกอบรม 82.83 เปอร์เซ็นต์) และผู้เข้าอบรมจำนวนมากถึง 6,930 ราย คิดเป็น 95.17 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังการฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป เนื่องจากหลักสูตรต่างๆ เป็นความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ และเกษตรกรตระหนักว่าความรู้ที่ได้รับสามารถแก้ปัญหาการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ได้ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงมีความสนใจ ตั้งใจ และพร้อมเรียนรู้ เมื่อเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจถึงเทคโนโลยีการผลิตพืชเพิ่มขึ้น ทำให้สามารถนำไปพัฒนาอาชีพ สร้างอาชีพ สอนอาชีพ ทำให้สามารถเพิ่มรายได้ เพิ่มความมั่นคงยั่งยืนให้กับตนเองและสังคม

เข้าถึง

ดำเนินการสร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช 15 ชนิด 48 แปลง 340 ไร่ และผักไร้ดิน 150 โรงเรือน ในพื้นที่ศูนย์ฯ ของกรมวิชาการเกษตร ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่สามารถ ***เข้าถึง*** การบริการทางด้านวิชาการของกรมวิชาการเกษตร โดยในปี 2554 เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3,527 ราย ได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้แปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชภายในศูนย์ฯ ทำให้เกษตรกรได้เข้าใจเรียนรู้วิธีการปฏิบัติดูแลรักษาตามเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช และปฏิบัติตามเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) ของกรมวิชาการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 373 ราย สามารถเข้าถึงองค์ความรู้นอกพื้นที่ ด้านการผลิตไม้ผล การคัดเกรดผลไม้ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การตลาด การจัดการทรัพยากรในไร่นาอย่างคุ้มค่า การบริหารการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าเกษตรให้สมดุลระหว่างการผลิตกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้โดยยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการผลิตพืชไร่พันธุ์แนะนำใหม่ของภาคใต้ ได้แก่ การผลิตถั่วหรั่งอายุสั้น (85 วัน) การผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์ลูกผสม และการผลิตอ้อยอาหารสัตว์ ซึ่งองค์ความรู้ต่างๆ ในการศึกษาดูงานครั้งนี้ ทำให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ เกิดแนวคิด แนวปฏิบัติ และสามารถต่อยอดเทคโนโลยีใหม่ๆ ในพื้นที่ สร้างแรงบันดาลใจในการสร้างอาชีพใหม่ และพัฒนาอาชีพเดิมของตนเองและชุมชน

โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

หลักการและเหตุผล

พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนล่าง มีปัญหาที่สำคัญ คือ ปัญหาภัยธรรมชาติ เนื่องจากได้รับลมมรสุมตลอดปีมีฝนตกชุก ทำให้พื้นที่ราบลุ่มเกิดปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝน และในพื้นที่ลาดชันมีปัญหาการชะล้างของหน้าดินค่อนข้างสูง นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องดินคือ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ดินพรุ และดินเปรี้ยว ซึ่งพื้นที่เหล่านี้เมื่อพัฒนามาเป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจต้องมีการลงทุนการจัดการดินและพื้นที่ค่อนข้างสูง และปัญหาการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมในการผลิตพืช การผลิตยางพารา ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักในพื้นที่ได้ผลผลิตค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเกษตรกรขาดการดูแลรักษาที่เหมาะสม ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยเฉพาะปุ๋ยเคมี เกษตรกรจึงไม่มีการใส่ปุ๋ยหรือมีการใส่บ้างแต่น้อยมาก ด้านการผลิตไม้ผลเกษตรกรประสบปัญหาขาดความรู้ทางด้านเทคโนโลยีการดูแลรักษาที่ถูกต้อง

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมก็เป็นปัญหาที่สำคัญใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะปัญหารายได้ของเกษตรกร ภาคการเกษตรที่ค่อนข้างต่ำไม่เพียงพอกับการดำรงชีพทำให้เกษตรกรละทิ้งพื้นที่ไปทำอาชีพอื่นหรือแบ่งเวลาไปทำอาชีพเสริมทำการเกษตรได้ไม่เต็มที่ ปัญหาสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งยืนปัญหาความไม่สงบและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินก็เป็นสาเหตุให้การพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มอบหมายให้สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 กรมวิชาการเกษตร ดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางเลือกในการผลิตพืชที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มรายได้ เพิ่มความมั่นคง ยั่งยืน และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่เกษตรกรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

การดำเนินงานโครงการฯนั้นเป็นการดำเนินงานตามรอยเบื้องพระยุคลบาทด้วยหลักการทรงงาน **"เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา"** เพื่อจะนำไปสู่การดำรงชีพที่มีความสุขตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยการบูรณาการของหน่วยงานของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เหมาะสมเอื้ออำนวยการต่อกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรที่จะก่อให้เกิดสันติสุขในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดปัญหาความยากจนของเกษตรกร โดยอาศัยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรกรรม
2. เพื่อสร้างความยั่งยืนในกระบวนการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม โดยพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในพื้นที่
3. เพื่อขยายผลปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาภาคเกษตรกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตร

การดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 พร้อมหน่วยงานเครือข่าย ได้ทำความเข้าใจในลักษณะภูมิประเทศ สภาพอากาศ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรในพื้นที่ให้เหมาะสม นำไปสู่การพัฒนาภาคการเกษตรอย่างยั่งยืน ซึ่งแนวทางหนึ่งในการแก้ไขภาคการเกษตรในเบื้องต้น และสามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่และรวดเร็ว คือ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าใจ สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตร จนกระทั่งสามารถพัฒนาตนเองได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกร **เข้าใจ-เข้าถึง** องค์ความรู้ในการนำไปปรับใช้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช
2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของภาครัฐได้ **เข้าใจ-เข้าถึง** ถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร มีการแลกเปลี่ยนความรู้-ประสบการณ์ ด้วยกันในการผลิตพืชให้ได้คุณภาพและปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ จำนวน 7,000 ราย โดยแบ่งเป็นยางพารา 600 ราย ลองกอง 1,550 ราย ปาล์มน้ำมัน 1,550 ราย ผักไร้ดินและพืชไร่เศรษฐกิจ 1,800 ราย พืชไร่อาหารสัตว์ 600 ราย การปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น 650 ราย และการศึกษาดูงาน 250 ราย

วิธีการจัดฝึกอบรม

ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ซักถามและตอบปัญหา และทัศนศึกษา – ดูงาน ประเมินผลโดยการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

ผลการดำเนินงาน

เกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีการผลิตพืช 8 หลักสูตร จำนวน 7,282 ราย โดยแบ่งเป็นด้าน ยางพารา 717 ราย ลองกอง 1,574 ราย ปาล์มน้ำมัน 1,360 ราย ผักไร้ดิน 339 ราย พืชไร่เศรษฐกิจ 1,673 ราย พืชไร่อาหารสัตว์ 600 ราย การปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น 654 และศึกษาดูงาน 365 ราย โดยสามารถดำเนินการได้สูงกว่าเป้าหมายคิดเป็น 104.03 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย และจากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีทางการเกษตรเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิม 41.77 เปอร์เซ็นต์ (คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรม 58.42 เปอร์เซ็นต์ และหลังฝึกอบรม 82.83 เปอร์เซ็นต์) ผู้เข้าอบรมจำนวน 7,168 ราย คิดเป็น 98.43 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 6,930 ราย คิดเป็น 95.17 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปมีรายละเอียดดังนี้

1 หลักสูตร "เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา"

ฝึกอบรมหลักสูตร **"เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 717 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 50.77 เปอร์เซ็นต์(คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรม 55.62 เปอร์เซ็นต์ และหลังฝึกอบรม 82.30 เปอร์เซ็นต์) ผู้เข้าอบรมจำนวน 706 ราย คิดเป็น 98.47 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 699 ราย คิดเป็น 97.49 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แบ่งเป็นรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัดสงขลา

กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 77 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 54.68 เปอร์เซ็นต์ เป็น 75.58 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 38.22 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 74 ราย คิดเป็น 96.10 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 73 ราย คิดเป็น 94.81 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดสตูล

กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสตูล จำนวน 127 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 43.31 เปอร์เซ็นต์ เป็น 75.28 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 73.82 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 123 ราย คิดเป็น 96.85 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 117 ราย คิดเป็น 92.13 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จังหวัดปัตตานี ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน 150 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 49.33 เปอร์เซ็นต์ เป็น 85.46 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 73.24 เปอร์เซ็นต์ โดยผู้เข้าอบรมทั้งหมด 150 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดยะลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จังหวัดยะลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา"** ให้กับเกษตรกรในจังหวัดยะลา จำนวน 188 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 68.25 เปอร์เซ็นต์ เป็น 86.40 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 26.59 เปอร์เซ็นต์ โดยผู้เข้าอบรม 188 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาสได้ดำเนินการฝึกอบรม หลักสูตร **"เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน 100 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 55.00 เปอร์เซ็นต์ เป็น 76.70 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 39.45 เปอร์เซ็นต์ โดยผู้เข้าอบรม 100 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 75 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมพบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 59.20 เปอร์เซ็นต์ เป็น 92.00 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 55.41 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 71 ราย คิดเป็น 94.67 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรม จำนวน 71 ราย คิดเป็น 94.67 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

2 หลักสูตร "เทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพ"

ฝึกอบรมหลักสูตร **"เทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพ"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,574 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 60.54 เปอร์เซ็นต์ เป็น 85.53 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 41.87 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรมจำนวน 1,544 ราย คิดเป็น 98.09 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้นโดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 1,493 ราย คิดเป็น 94.85 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แบ่งเป็นรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัดสงขลา

กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสวนลองกอง"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 193 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 57.51 เปอร์เซ็นต์ เป็น 81.66 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 41.99 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 186 ราย คิดเป็น 96.37 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 178 ราย คิดเป็น 92.23 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดสตูล

กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสวนลองกอง"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอควนโดน และอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล จำนวน 210 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 54.57 เปอร์เซ็นต์ เป็น 80.33 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 47.21 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 204 ราย คิดเป็น 97.14 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นโดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 194 ราย คิดเป็น 92.38 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จังหวัดปัตตานี ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“การพัฒนาศักยภาพการผลิตลองกองคุณภาพ”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน 308 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 59.69 เปอร์เซ็นต์ เป็น 90.71 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 51.97 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 308 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 303 ราย คิดเป็น 98.38 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดยะลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จังหวัดยะลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“เทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพ”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน 313 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 62.30 เปอร์เซ็นต์ เป็น 90.36 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 45.04 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 301 ราย คิดเป็น 96.17 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 289 ราย คิดเป็น 92.33 เปอร์เซ็นต์ ได้ความรู้เพิ่มขึ้นตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“เทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพ”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 300 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 54.00 เปอร์เซ็นต์ เป็น 74.43 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 37.83 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 300 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 291 ราย คิดเป็น 97.00 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลองกองคุณภาพ”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 250 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 74.60 เปอร์เซ็นต์ เป็น 93.80 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 25.74 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 245 ราย คิดเป็น 98.00 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 238 ราย คิดเป็น 95.20 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

3 หลักสูตร "เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน"

ฝึกอบรมหลักสูตร **"เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,360 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 50.80 เปอร์เซ็นต์ เป็น 80.48 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 59.72 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรมจำนวน 1,355 ราย คิดเป็น 99.63 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 1,322 ราย คิดเป็น 97.21 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แบ่งเป็นรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัดสงขลา

กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 191 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 40.00 เปอร์เซ็นต์ เป็น 75.08 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 87.70 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 190 ราย คิดเป็น 99.48 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 180 ราย คิดเป็น 94.24 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดสตูล

กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรม หลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสตูล จำนวน 265 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 48.04 เปอร์เซ็นต์ เป็น 79.77 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 66.05 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 264 ราย คิดเป็น 99.62 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 248 ราย คิดเป็น 93.58 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จังหวัดปัตตานี ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“การจัดการสวนปาล์มที่ให้ผลผลิตแล้ว”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน 204 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 51.22 เปอร์เซ็นต์ เป็น 84.46 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 64.90 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 204 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 201 ราย คิดเป็น 98.53 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน 450 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 50.60 เปอร์เซ็นต์ เป็น 74.60 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 47.43 เปอร์เซ็นต์ โดยผู้เข้าอบรมจำนวนทั้งหมด 450 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 250 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 62.00 เปอร์เซ็นต์ เป็น 92.70 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 49.52 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 247 ราย คิดเป็น 98.80 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 243 ราย คิดเป็น 97.20 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

4 หลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดิน”

ฝึกอบรมหลักสูตร **“เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดิน”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 339 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดินเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 55.96 เปอร์เซ็นต์ เป็น 78.30 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 40.02 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรมจำนวน 355 ราย คิดเป็น 98.82 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 318 ราย คิดเป็น 93.81 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แบ่งเป็นรายจังหวัดดังนี้

จังหวัดสงขลา

กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกผักไร้ดิน”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 56 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 59.76 เปอร์เซ็นต์ เป็น 77.02 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 28.88 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 56 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 49 ราย คิดเป็น 87.50 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จังหวัดปัตตานี ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดินเชิงพาณิชย์”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน 50 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่าเกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 59.60 เปอร์เซ็นต์ เป็น 81.80 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 47.12 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 50 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 45 ราย คิดเป็น 90.00 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดยะลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จังหวัดยะลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดิน"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน 183 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 56.42 เปอร์เซ็นต์ เป็น 80.00 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 41.79 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 179 ราย คิดเป็น 97.81 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 174 ราย คิดเป็น 95.08 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกผักไร้ดิน"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส จำนวน 50 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 50.40 เปอร์เซ็นต์ เป็น 70.00 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 38.89 เปอร์เซ็นต์ โดยผู้เข้าอบรม 50 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

5 หลักสูตร "เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจ"

ฝึกอบรมหลักสูตร **"เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจ"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,637 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 61.41 เปอร์เซ็นต์ เป็น 83.03 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 36.50 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรมจำนวน 1,644 ราย คิดเป็น 98.27 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 1,566 ราย คิดเป็น 93.60 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แบ่งเป็นรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัดสงขลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจ หลักสูตร **"เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานเชิงพาณิชย์"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 300 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 59.83 เปอร์เซ็นต์ เป็น 82.07 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 37.17 เปอร์เซ็นต์ โดยผู้เข้าอบรม 300 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดสตูล

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจ จำนวน 2 หลักสูตร ให้กับเกษตรกรในจังหวัดสตูล จำนวน 507 ราย ดังนี้

ฝึกอบรม หลักสูตร **"เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานเชิงพาณิชย์"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสตูล จำนวน 230 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 56.61 เปอร์เซ็นต์ เป็น 77.22 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 36.41 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 230 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 186 ราย คิดเป็น 80.87 เปอร์เซ็นต์ ไได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ฝึกอบรม หลักสูตร **"เทคโนโลยีการผลิตสับปะรดเชิงพาณิชย์"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสตูล จำนวน 277 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 62.71 เปอร์เซ็นต์ เป็น 82.71 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 31.89 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 277 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 266 ราย คิดเป็น 96.03 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จังหวัดปัตตานี ได้ดำเนินการฝึกอบรมด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจ จำนวน 4 หลักสูตร ให้กับเกษตรกรในจังหวัดปัตตานี จำนวน 418 ราย ดังนี้

ฝึกอบรม หลักสูตร **“การผลิตข้าวโพดหวานเชิงพาณิชย์”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน 158 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 75.37 เปอร์เซ็นต์ เป็น 95.00 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 26.04 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 158 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ฝึกอบรม หลักสูตร **“เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดเชิงพาณิชย์”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน 108 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 55.83 เปอร์เซ็นต์ เป็น 86.48 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 54.90 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 108 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 101 ราย คิดเป็น 93.52 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ฝึกอบรม หลักสูตร **“การปลูกอ้อยคั้นน้ำ”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ จังหวัดปัตตานี จำนวน 50 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 44.00 เปอร์เซ็นต์ เป็น 83.60 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 90.00 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 50 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ฝึกอบรม หลักสูตร **“เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่ท้องถิ่น”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน 102 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 53.92 เปอร์เซ็นต์ เป็น 84.60 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 56.90 เปอร์เซ็นต์ โดยผู้เข้าอบรม 102 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดยะลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จังหวัดยะลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวานเชิงพาณิชย์"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน 148 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 68.72 เปอร์เซ็นต์ เป็น 79.56 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 15.77 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 148 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้ความรู้เพิ่มขึ้นตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาสได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวานเชิงพาณิชย์"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 100 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 51.70 เปอร์เซ็นต์ เป็น 73.20 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 41.59 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 100 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 85 ราย คิดเป็น 85.00 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจ หลักสูตร **"การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวานเชิงพาณิชย์"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 200 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 67.10 เปอร์เซ็นต์ เป็น 86.80 คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 29.36 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 171 ราย คิดเป็น 85.50 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 170 ราย คิดเป็น 85.00 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

6 หลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์”

ฝึกอบรมหลักสูตร **“เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 600 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 63.86 เปอร์เซ็นต์ เป็น 82.20 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 29.84 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรมจำนวน 576 รายคิดเป็น 96.00 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นโดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 560 ราย คิดเป็น 93.33 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แบ่งเป็นรายจังหวัดดังนี้

จังหวัดสงขลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรม หลักสูตร **“เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 100 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 70.50 เปอร์เซ็นต์ เป็น 85.80 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 21.70 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 100 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 92 ราย คิดเป็น 92.00 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดสตูล

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฝึกอบรม หลักสูตร **“เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 150 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 74.58 เปอร์เซ็นต์ เป็น 89.20 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 19.60 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 150 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 146 ราย คิดเป็น 97.33 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จังหวัดปัตตานี ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์” ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน 50 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 57.20 เปอร์เซ็นต์ เป็น 87.40 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 52.80 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 50 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 48 ราย คิดเป็น 96.00 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ อำเภอเมือง อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 200 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 55.20 เปอร์เซ็นต์ เป็น 76.25 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 38.13 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 200 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ อำเภอรือเสาะ อำเภอบาเจาะ อำเภอยี่งอ และอำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส จำนวน 100 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 61.80 เปอร์เซ็นต์ เป็น 77.40 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 25.24 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 76 ราย คิดเป็น 76.00 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 74 ราย คิดเป็น 74.00 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

7 หลักสูตร "การปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นเพื่อเข้าสู่ตลาดกลางยางพารา"

ฝึกอบรมหลักสูตร"การปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นเพื่อเข้าสู่ตลาดกลางยางพารา" ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 654 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นเพื่อเข้าสู่ตลาดกลางยางพาราเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 61.35 เปอร์เซ็นต์ เป็น 85.39 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 40.82 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรมจำนวน 645 ราย คิดเป็น 98.62 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นโดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 626 ราย คิดเป็น 95.72 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แบ่งเป็นรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จังหวัดปัตตานี ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การผลิตยางแผ่นดิบ เพื่อให้มีคุณภาพ"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน 150 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 52.93 เปอร์เซ็นต์ เป็น 89.66 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 69.39 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 150 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 149 ราย คิดเป็น 99.33 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดยะลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จังหวัดยะลา ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **"การปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นเพื่อจำหน่ายตลาดกลางยางพารายะลา"** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน 304 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 65.56 เปอร์เซ็นต์ เป็น 82.35 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 25.61 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 295 ราย คิดเป็น 97.04 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 289 ราย คิดเป็น 95.07 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“เทคโนโลยีการจัดการคุณภาพยางแผ่นเข้าสู่ตลาดกลางยางพารา”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน 100 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 50.90 เปอร์เซ็นต์ เป็น 74.90 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 47.15 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 100 ราย คิดเป็น 100 ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 88 ราย คิดเป็น 88.00 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร **“การปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น เพื่อจำหน่ายตลาดกลางยางพาราจังหวัดยะลา”** ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 100 ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 71.60 เปอร์เซ็นต์ เป็น 98.70 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 37.85 เปอร์เซ็นต์ โดยผู้เข้าอบรม 100 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

8 หลักสูตร "การศึกษาดูงานนอกพื้นที่"

นำเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 365 ราย ศึกษาดูงานหลักสูตร **"มหกรรมเกษตรก้าวไกล ใต้ร่มพระบารมี"** ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จ.สงขลา ด้านพืชไร่ และพืชไร่อาหารสัตว์ และหลักสูตร **"111 ปีแห่งการเรียนรู้ยางพาราไทย"** ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง จ.ตรัง จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการผลิตพืชไร่ พืชไร่อาหารสัตว์ และยางพารา เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 57.61 เปอร์เซ็นต์ เป็น 80.62 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 40.23 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรมจำนวน 363 ราย คิดเป็น 99.45 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 346 ราย คิดเป็น 94.79 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป แบ่งเป็นรายจังหวัด ดังนี้

จังหวัดสงขลา

กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จังหวัดสงขลา ได้นำเกษตรกรจังหวัดสตูล จำนวน 70 ราย ไปศึกษาดูงาน หลักสูตร **"การศึกษาดูงาน 111 ปีแห่งการเรียนรู้ยางพาราไทย"** ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง จ.ตรัง ซึ่งศึกษาดูงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตยางพารา จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 57.14 เปอร์เซ็นต์ เป็น 79.29 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 38.76 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 68 ราย คิดเป็น 97.14 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 66 ราย คิดเป็น 94.29 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จังหวัดสงขลา ได้นำเกษตรกรจังหวัดสงขลา จำนวน 104 ราย ศึกษาดูงาน หลักสูตร **"มหกรรมเกษตรก้าวไกล ใต้ร่มพระบารมี"** ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จ.สงขลา ซึ่งศึกษาดูงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตพืชไร่ และพืชไร่อาหารสัตว์ จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการศึกษาดูงาน พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 55.83 เปอร์เซ็นต์ เป็น 77.40 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 38.64 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 104 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 101 ราย คิดเป็น 97.12 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จังหวัดปัตตานี ได้นำเกษตรกรจังหวัดปัตตานี จำนวน 51 ราย ไปศึกษาดูงาน หลักสูตร **“มหกรรมเกษตรก้าวไกล ใต้ร่มพระบารมี”** ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จ.สงขลา จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 53.92 เปอร์เซ็นต์ เป็น 79.56 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 47.55 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 51 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 47 ราย คิดเป็น 92.16 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดยะลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จังหวัดยะลา ได้นำเกษตรกรจังหวัดยะลา จำนวน 45 ราย ไปศึกษาดูงาน หลักสูตร **“มหกรรมเกษตรก้าวไกล ใต้ร่มพระบารมี”** ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จ.สงขลา จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 55.83 เปอร์เซ็นต์ เป็น 86.48 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 54.90 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 45 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 42 ราย คิดเป็น 93.33 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ได้นำเกษตรกรจังหวัดนราธิวาส จำนวน 50 ราย ไปศึกษาดูงาน หลักสูตร **“มหกรรมเกษตรก้าวไกล ใต้ร่มพระบารมี”** ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จ.สงขลา จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 62.59 เปอร์เซ็นต์ เป็น 81.76 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 30.63 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 50 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 46 ราย คิดเป็น 92.00 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ได้นำเกษตรกร จำนวน 45 ราย จังหวัดนราธิวาส ไปศึกษาดูงาน หลักสูตร **“มหกรรมเกษตรก้าวไกล ใต้ร่มพระบารมี”** ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จ.สงขลา จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น จาก 62.89 เปอร์เซ็นต์ เป็น 84.21

เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 33.90 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 45 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 44 ราย คิดเป็น 97.78 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

สรุปผลการดำเนินงาน

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และหน่วยงานเครือข่ายสามารถทำการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยการฝึกอบรมเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ให้กับเกษตรกรจำนวน 7,282 ราย ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายคิดเป็น 104.03 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย และทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจถึงเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นจากเดิม 41.77 เปอร์เซ็นต์ โดยเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพจำนวนมากถึง 98.43 เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และมีจำนวนมากถึง 95.17 เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้าอบรมทั้งหมดมีความรู้เพิ่มขึ้นจนกระทั่งสามารถทำคะแนนหลังการฝึกอบรมได้ ตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

1. ควรจัดอบรมเรื่องแตงโม มะพร้าว เพราะเกษตรกรยังขาดความรู้มาก (ต.แหลมสน อ.ละงู จ.สตูล)
2. ควรมีการจัดอบรมการทำผลิตภัณฑ์อย่างอื่นเพิ่มเติม (การแปรรูป เงาะ กระท้อน สมุนไพรต่างๆ)
3. จัดอบรมเรื่องการเลือกพันธ์ยางให้เหมาะสมกับพื้นที่การกรีดยาง การแก้ปัญหาอาการเปลือกแห้ง วิธีการผสมปุ๋ยที่ถูกต้อง การเจาะต้นยาง
4. ผลของสภาพแวดล้อมต่อปาล์มน้ำมัน
5. ได้รับความรู้เรื่องปาล์มน้ำมันมากขึ้น และเข้าใจง่าย เปิดโอกาสให้ผู้อบรมได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น
6. แนะนำการใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันตั้งแต่เริ่มปลูก เนื่องจากชาวบ้านใส่ไม่ถูกต้อง
7. การจัดการสวนผสมระหว่างปาล์มน้ำมันกับมะพร้าว
8. ต้องการให้วิทยากรช่วยตรวจเยี่ยมสวนปาล์มน้ำมันอย่างใกล้ชิด และให้ความรู้เพิ่มเติมอีก
9. ควรเพิ่มเนื้อหาการอบรมให้มากว่านี้ เวลาในการฝึกอบรมน้อยเกินไป
10. ควรจัดอบรมบ่อยๆ เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร เพราะเราไม่ค่อยรู้ เราก็อยากมีความรู้เพิ่มขึ้น พอใจมากๆ โครงการที่ดีมากๆ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้รับองค์ความรู้ใหม่เพิ่มพูนความรู้และสามารถนำมาปรับใช้ในพื้นที่
2. นำองค์ความรู้ไปแก้ปัญหาการผลิตพืช
3. สร้างเครือข่ายเกษตรกร
4. สร้างอาชีพและทักษะวิชาการที่หลากหลาย
5. เจ้าหน้าที่ ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรในการผลิตพืช ทำให้แก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น

เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 33.90 เปอร์เซ็นต์ ผู้เข้าอบรม 45 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ผู้เข้าอบรมจำนวน 44 ราย คิดเป็น 97.78 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรมตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

สรุปผลการดำเนินงาน

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และหน่วยงานเครือข่ายสามารถทำการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยการฝึกอบรมเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ให้กับเกษตรกรจำนวน 7,282 ราย ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายคิดเป็น 104.03 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย และทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจถึงเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นจากเดิม 41.77 เปอร์เซ็นต์ โดยเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพจำนวนมากถึง 98.43 เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้าอบรมทั้งหมดได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และมีจำนวนมากถึง 95.17 เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้าอบรมทั้งหมดมีความรู้เพิ่มขึ้นจนกระทั่งสามารถทำคะแนนหลังการฝึกอบรมได้ ตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

1. ควรจัดอบรมเรื่องแตงโม มะพร้าว เพราะเกษตรกรยังขาดความรู้มาก (ต.แหลมสน อ.ละงู จ.สตูล)
2. ควรมีการจัดอบรมการทำผลิตภัณฑ์อย่างอื่นเพิ่มเติม (การแปรรูป เงาะ กระท้อน สมุนไพรต่างๆ)
3. จัดอบรมเรื่องการเลือกพันธ์ยางให้เหมาะสมกับพื้นที่การกรีดยาง การแก้ปัญหาอาการเปลือกแห้ง วิธีการผสมปุ๋ยที่ถูกต้อง การเจาะต้นยาง
4. ผลของสภาพแวดล้อมต่อปาล์มน้ำมัน
5. ได้รับความรู้เรื่องปาล์มน้ำมันมากขึ้น และเข้าใจง่าย เปิดโอกาสให้ผู้อบรมได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น
6. แนะนำการใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันตั้งแต่เริ่มปลูก เนื่องจากชาวบ้านใส่ไม่ถูกต้อง
7. การจัดการสวนผสมระหว่างปาล์มน้ำมันกับมะพร้าว
8. ต้องการให้วิทยากรช่วยตรวจเยี่ยมสวนปาล์มน้ำมันอย่างใกล้ชิด และให้ความรู้เพิ่มเติมอีก
9. ควรเพิ่มเนื้อหาการอบรมให้มากว่านี้ เวลาในการฝึกอบรมน้อยเกินไป
10. ควรจัดอบรมบ่อยๆ เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร เพราะเราไม่ค่อยรู้ เราก็อยากมีความรู้เพิ่มขึ้น พอใจมากๆ โครงการที่ดีมากๆ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้รับองค์ความรู้ใหม่เพิ่มพูนความรู้และสามารถนำมาปรับใช้ในพื้นที่
2. นำองค์ความรู้ไปแก้ปัญหาการผลิตพืช
3. สร้างเครือข่ายเกษตรกร
4. สร้างอาชีพและทักษะวิชาการที่หลากหลาย
5. เจ้าหน้าที่ ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรในการผลิตพืช ทำให้แก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น

ในการดำเนินการโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 พร้อมหน่วยงานเครือข่าย ได้ดำเนินการสร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพผลิตพืชภายในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดต่างๆ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของกรมวิชาการเกษตร โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนและสร้างกลไกการขับเคลื่อนภายใต้หลักการ การสร้างต้นแบบที่หลากหลายเพื่อให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ สามารถเข้าถึงการบริการทางด้านวิชาการของกรมวิชาการเกษตรได้ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ และเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงบริการแหล่งวิชาการ ได้เรียนรู้เข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตพืชได้มากขึ้น จึงได้มีดำเนินกิจกรรมนำเกษตรกร 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่ ด้านพืชไร่อาหารสัตว์ การปลูกไม้ผล การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรในภาคตะวันออกและภาคกลาง

แปลงต้นแบบการผลิตพืช

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้เกษตรกร **เข้าถึง** แหล่งเรียนรู้แปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรฯ ของกรมวิชาการเกษตร

วิธีการดำเนินงาน

การสร้างแปลงต้นแบบการผลิตพืช มีการปฏิบัติดูแลรักษาตามเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช และปฏิบัติตามเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) ของกรมวิชาการเกษตร

ผลการดำเนินงาน

เกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3,527 ราย ได้ศึกษาดูงานในแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาจังหวัดต่างๆ ของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 กรมวิชาการเกษตร ซึ่งทำให้เกษตรกรได้ เข้าใจ เรียนรู้วิธีการปฏิบัติดูแลรักษาตามเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยหน่วยงานต่างๆ ได้ดำเนินการสร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช 15 ชนิด จำนวน 48 แปลง 340 ไร่ และผักไร้ดิน 150 มุ้ง ดังนี้

แปลงต้นแบบยางพารา ศวพ. นราธิวาส

1 การผลิตยางพารา

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 8 แปลง 82 ไร่ โดยแบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม คือ การใช้ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสานเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จำนวน 2 แปลง 40 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จำนวน 2 แปลง 20 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จำนวน 2 แปลง 20 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จำนวน 2 แปลง 2 ไร่

แปลงต้นแบบยางพารา ศวพ. นราธิวาส

ตารางที่ 1 ผลผลิตเฉลี่ยและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของยางพาราในแปลงต้นแบบการผลิตพืชโดย การใช้ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน ปี 2554

หน่วยงาน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
ศวพ.ปัตตานี	271.00	38,910.18	2,200.00	36,710.18
ศวพ.นราธิวาส	200.00	28,716.00	2,500.00	26,216.00
ศวพ.รือเสาะ	218.31	31,344.95	2,580.00	28,764.95
เฉลี่ย	240.08	34,470.33	2,370.00	32,100.33

***หมายเหตุ** ราคายางแผ่นดิบเฉลี่ย 143.58 บาท/กิโลกรัม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554)

แปลงต้นแบบยางพารา ศวพ. ยะลา

ตารางที่ 2 ผลผลิตเฉลี่ยและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของยางพาราในแปลงต้นแบบการผลิตพืชโดยการใช้ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสานเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี

หน่วยงาน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
ศวพ.ปัตตานี	284.00	40,776.72	1,380.00	39,396.72
ศวพ.นราธิวาส	210.00	30,151.80	2,500.00	27,651.80
ศวพ.รือเสาะ	235.12	33,758.53	3,798.00	29,960.53
เฉลี่ย	253.28	36,365.94	2,264.50	34,101.44

***หมายเหตุ** ราคายางแผ่นดิบเฉลี่ย 143.58 บาท/กิโลกรัม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554)

แปลงต้นแบบยางพารา ศวพ. รือเสาะ

แปลงต้นแบบยางพารา ศวพ. รือเสาะ

แปลงต้นแบบลองกอง ศวพ.ยะลา

แปลงต้นแบบลองกอง ศวพ.นราธิวาส

แปลงต้นแบบลองกอง ศวพ.นราธิวาส

แปลงต้นแบบลองกอง ศวพ.รือเสาะ

2 การผลิตลองกอง

สร้างแปลงต้นแบบการผลิตลองกองคุณภาพภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 10 แปลง 51 ไร่ โดยแบ่งออกเป็น 3 กิจกรรม คือ การจัดการทรงพุ่มในการเตรียมความพร้อมของต้นลองกอง การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพร่วมกับปุ๋ยเคมีแบบผสมผสานในสวนลองกอง เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี และการจัดการช่อดอก ช่อผลในการเพิ่มคุณภาพผลผลิตลองกอง โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จำนวน 1 แปลง 10 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จำนวน 3 แปลง 20 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จำนวน 3 แปลง 15 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จำนวน 3 แปลง 3 ไร่

ปี 2554 ลองกองไม่มีการออกดอก จึงไม่มีผลผลิต เนื่องจากในพื้นที่มีปริมาณฝนตกอย่างต่อเนื่องทำให้ไม่มีช่วงแล้งยาวนานพอที่จะกระตุ้นการออกดอกของลองกองได้

แปลงต้นแบบผักไร้ดิน ศวพ.ปัตตานี

แปลงต้นแบบผักไร้ดิน ศวพ.ยะลา

แปลงต้นแบบผักไร้ดิน ศวพ.นราธิวาส

แปลงต้นแบบผักไร้ดิน ศวพ.นราธิวาส

3 การผลิตผักไร้ดิน

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดินภายในสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และศูนย์เครือข่าย จำนวน 3 แปลง 150 มุ้ง โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จำนวน 1 แปลง 30 มุ้ง
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนยะลา จำนวน 1 แปลง 60 มุ้ง
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จำนวน 1 แปลง 60 มุ้ง

ตารางที่ 3 ผลผลิตเฉลี่ยและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการผลิตผักไร้ดินในแปลงต้นแบบการผลิตพืช ปี 2554

แปลงต้นแบบ	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./มุ้ง/ปี)	รายได้ (บาท/มุ้ง/ปี)	ต้นทุนการผลิต (บาท/มุ้ง/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/มุ้ง/ปี)
การผลิตผักไร้ดิน	500.00	20,000.00	10,000.00	10,000.00

***หมายเหตุ** ราคาผักเฉลี่ย 40 บาท/กิโลกรัม

แปลงต้นแบบข้าวโพดหวาน ศวพ.สงขลา

แปลงต้นแบบข้าวโพดหวาน ศวพ.ปัตตานี

แปลงต้นแบบข้าวโพดหวาน ศวพ.ยะลา

แปลงต้นแบบข้าวโพดหวาน ศวพ.นราธิวาส

4 การผลิตข้าวโพดหวาน

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวานภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 7 แปลง 42 ไร่ โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จำนวน 2 แปลง 20 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จำนวน 1 แปลง 10 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จำนวน 1 แปลง 2 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จำนวน 3 แปลง 10 ไร่

ตารางที่ 4 ผลผลิตเฉลี่ยและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการผลิตข้าวโพดหวานในแปลงต้นแบบการผลิตพืช ปี 2554

แปลงต้นแบบ	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
การผลิตข้าวโพดหวาน	2,100.00	21,000.00	4,820.00	16,180.00

***หมายเหตุ** ราคาข้าวโพดหวานเฉลี่ย 10 บาท/กิโลกรัม

แปลงต้นแบบสับปะรด ศวพ.สงขลา

แปลงต้นแบบสับปะรด ศวพ.ปัตตานี

แปลงต้นแบบสับปะรด ศวพ.ยะลา

แปลงต้นแบบสับปะรด ศวพ.นราธิวาส

5 การผลิตสับปะรด

สร้างแปลงต้นแบบการจัดการการผลิตหน่อพันธุ์สับปะรดปลอดโรคเหี่ยวและการจัดการศัตรูพืชเพื่อป้องกันการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรด ภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 6 แปลง 35 ไร่ โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จำนวน 1 แปลง 10 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จำนวน 2 แปลง 15 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จำนวน 1 แปลง 4 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จำนวน 1 แปลง 5 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จำนวน 1 แปลง 1 ไร่

ตารางที่ 5 ผลผลิตเฉลี่ยและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการผลิตสับปะรดในแปลงต้นแบบการผลิตพืช ปี 2554

แปลงต้นแบบ	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
การผลิตสับปะรด	6,250.00	31,375.00	12,000.00	19,375.00

***หมายเหตุ** ราคาสับปะรดเฉลี่ย 5.02 บาท/กิโลกรัม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554)

แปลงต้นแบบส้มจุก ศวพ.ยะลา

แปลงต้นแบบส้มจุก ศวพ.ยะลา

6 การผลิตส้มจุก

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มจุกภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 1 แปลง 5 ไร่ โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จำนวน 1 แปลง 5 ไร่

แปลงต้นแบบมังคุด ศวพ.นราธิวาส

แปลงต้นแบบมังคุด ศวพ.นราธิวาส

7 การผลิตมังคุด

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมังคุดภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 1 แปลง 5 ไร่ โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จำนวน 1 แปลง 5 ไร่

แปลงต้นแบบปาล์มน้ำมัน ศวพ.นราธิวาส

แปลงต้นแบบปาล์มน้ำมัน ศวพ.นราธิวาส

แปลงต้นแบบปาล์มน้ำมัน ศวพ.นราธิวาส

แปลงต้นแบบปาล์มน้ำมัน ศวพ.นราธิวาส

8 การผลิตปาล์มน้ำมัน

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 3 แปลง 70 ไร่ โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จำนวน 3 แปลง 70 ไร่

ตารางที่ 6 ผลผลิตเฉลี่ยและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการผลิตปาล์มน้ำมันในแปลงต้นแบบการผลิตพืช ปี 2554

แปลงต้นแบบ	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
การผลิตปาล์มน้ำมัน	2,500.00	14,850.00	4,500.00	10,350.00

***หมายเหตุ** : ราคาเฉลี่ย = 5.94 บาท / กิโลกรัม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554)

แปลงต้นแบบอ้อยคั้นน้ำ ศวพ.สงขลา

แปลงต้นแบบอ้อยคั้นน้ำ ศวพ.ปัตตานี

แปลงต้นแบบอ้อยคั้นน้ำ ศวพ.นราธิวาส

แปลงต้นแบบอ้อยคั้นน้ำ ศวพ.นราธิวาส

9 การผลิตอ้อยคั้นน้ำ

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยคั้นน้ำภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 3 แปลง 24 ไร่ ดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จำนวน 1 แปลง 10 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จำนวน 1 แปลง 7 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จำนวน 1 แปลง 7 ไร่

ตารางที่ 6 ผลผลิตเฉลี่ยและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการผลิตอ้อยคั้นน้ำในแปลงต้นแบบการผลิตพืช ปี 2554

แปลงต้นแบบ	ผลผลิตเฉลี่ย กก./ไร่/ปี	รายได้ บาท/ไร่/ปี	ต้นทุนการผลิต บาท/ไร่/ปี	รายได้สุทธิ บาท/ไร่/ปี
การผลิตอ้อยคั้นน้ำ	10,250.00	30,750.00	6,333.00	25,250.00

***หมายเหตุ** ราคาอ้อยเฉลี่ย 3 บาท/กิโลกรัม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554)

แปลงต้นแบบมันสำปะหลัง ศวพ.สงขลา

แปลงต้นแบบอ้อยอาหารสัตว์ ศวพ.สงขลา

แปลงต้นแบบอ้อยอาหารสัตว์ ศวพ.ปัตตานี

แปลงต้นแบบมันสำปะหลัง ศวพ.นราธิวาส

10 การผลิตพืชไร่อาหารสัตว์

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังและอ้อยอาหารสัตว์ภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 5 แปลง 22 ไร่ โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จำนวน 3 แปลง 12 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จำนวน 1 แปลง 7 ไร่
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จำนวน 1 แปลง 3 ไร่

ตารางที่ 8 ผลผลิตเฉลี่ยและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการผลิตมันสำปะหลังในแปลงต้นแบบการผลิตพืช ปี 2554

แปลงต้นแบบ	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
การผลิตมันสำปะหลัง(หัว)	12,000.00	22,080.00	6,510.00	15,570.00

***หมายเหตุ** ราคามันสำปะหลังเฉลี่ย 1.84 บาท/กิโลกรัม (สำนักเศรษฐกิจเกษตร, 2554)

แปลงต้นแบบขมิ้นชัน ศวพ.ปัตตานี

แปลงต้นแบบขมิ้นชัน ศวพ.ปัตตานี

11 การผลิตขมิ้นชัน

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตขมิ้นชันภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 1 แปลง 3 ไร่ โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จำนวน 1 แปลง 3 ไร่

แปลงต้นแบบถั่วหรั่ง ศวพ.ปัตตานี

12 การผลิตถั่วหรั่ง

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตถั่วหรั่งภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 1 แปลง 5 ไร่ โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จำนวน 1 แปลง 5 ไร่

13 การผลิตมันขี้หนู

สร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันขี้หนูภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 1 แปลง 5 ไร่ โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จำนวน 1 แปลง 5 ไร่

แปลงต้นแบบหนามเตย ศวพ.นราธิวาส

แปลงต้นแบบหนามเตย ศวพ.นราธิวาส

14 การผลิตเตยหนาม

สร้างแปลงต้นแบบการส่งเสริมอาชีพการผลิตเตยหนามภายในศูนย์เครือข่าย จำนวน 1 แปลง 1 ไร่ โดยมีพื้นที่ดำเนินการดังนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จำนวน 1 แปลง 1 ไร่

สรุปผลการดำเนินงาน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาจังหวัดต่างๆ ของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 กรมวิชาการเกษตร สามารถสร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช 15 ชนิด 48 แปลง 340 ไร่ และผักไร้ดิน 150 มุ้ง ในพื้นที่ศูนย์ฯ โดยมีเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3,527 ราย เข้ามาศึกษาดูงานในแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชทำให้เกษตรกรได้ เข้าใจ เรียนรู้วิธีการปฏิบัติดูแลรักษาตามเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เข้าใจ เข้าถึงองค์กรความรู้เทคโนโลยีในการผลิตทางการเกษตร กรมวิชาการเกษตร
2. สร้างเครือข่ายเกษตรกร
3. พัฒนาอาชีพการเกษตรกรรม
4. เป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร
5. เป็นแหล่งศึกษาเทคโนโลยีที่ถูกต้อง

การศึกษาดูงานของเกษตรกร

เป้าหมาย

เพื่อให้เกษตรกรได้ **เข้าถึง** องค์ความรู้นอกพื้นที่ โดยการนำตัวแทนเกษตรกรไปศึกษาดูงานด้านการผลิตทางการเกษตรนอกพื้นที่

1 ศึกษาดูงาน “การผลิตไม้ผลและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร”

ผลการดำเนินงาน

เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 78 ราย ศึกษาดูงาน เรื่อง**“การผลิตไม้ผลการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร”** ระหว่างวันที่ 16 -20 พฤษภาคม 2554 ณ ภาคตะวันออก จังหวัดจันทบุรี และตราด โดยได้รับการร่วมมือเป็นอย่างดีจากศูนย์เครือข่ายในการนำเกษตรการไปศึกษาดูงาน

จากการศึกษาดูงาน พบว่า เกษตรกรที่ร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานส่วนใหญ่ทำสวนไม้ผล ร้อยละ 88.47 และได้ทำการประเมินระดับความพึงพอใจของเกษตรกร เรื่อง การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ อาหารและเครื่องดื่ม ความเหมาะสมของสถานที่จัดศึกษาดูงาน ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน และหัวข้อ/เนื้อหาในการศึกษาดูงาน พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในเรื่องดังกล่าวอยู่ระดับดี-ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 88.46 62.82 93.59 92.31 และ 89.74 ตามลำดับ โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีความสนใจ เข้าใจ เรื่อง การผลิตไม้ผลและตลาดไม้ผลมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง-ดีมาก ร้อยละ 96.15 ของจำนวนเกษตรทั้งหมดที่ร่วมศึกษาดูงาน รองลงมาคือ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร โดยมีความเข้าใจ สนใจ ในระดับปานกลาง-ดีมาก ร้อยละ 93.41 89.74 82.05 ของจำนวนเกษตรทั้งหมดที่ร่วมศึกษาดูงาน โดยเกษตรกรได้แสดงความคิดเห็นในการศึกษาดูงานในเรื่องต่างๆ ดังนี้

ความคิดเห็นของเกษตรกร

1. ได้รับความรู้ด้านการจัดการผลผลิตทางการเกษตรด้านไม้ผล
2. ได้รับความรู้ด้านการแปรรูปไม้ผลเพื่อเพิ่มมูลค่า
3. ได้รับความรู้ด้านการเพาะปลูก
4. ได้รับความรู้ด้านตลาดผลไม้ภายในประเทศและเพื่อการส่งออก
5. ได้รับความรู้ด้านการบรรจุหีบห่อผลไม้เพื่อการส่งออก
6. ได้รับความรู้ด้านการนำเศษวัสดุเพื่อทำปุ๋ยหมัก
7. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกผลไม้
8. ได้ความสามัคคีภายในหมู่คณะ และการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และการรวมกลุ่มของเกษตรกรเป็นสหกรณ์
9. ได้เห็นความแตกต่างของการทำสวนผลไม้ของภาคใต้และภาคตะวันออก
10. ได้รู้จักแหล่งผลิตและแปรรูปไม้ผลของจังหวัดต่างๆในภาคตะวันออก
11. ได้รับความรู้เรื่องการจัดการสวนผลไม้อย่างมีระบบ
12. นำความรู้มาพัฒนาสวนไม้ผลของตนเอง
13. ได้เรียนรู้การทำการเกษตรเชิงนิเวศน์และการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

1. ระยะเวลาที่ใช้ศึกษาดูงานสั้นเกินไป และใช้เวลาในการเดินทางมาก
2. ควรจัดหาสถานที่จำหน่ายอาหารมุสลิม และสถานที่ในการละหมาดในแต่ละจังหวัดที่ศึกษาดูงาน
3. รถควรมีความพร้อมด้านเครื่องเสียงและความบันเทิง
4. อยากมีการศึกษาดูงานททางภาคเหนือเพื่อดูการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ

ศึกษาดูงานเรื่อง “การตลาด การคัดเกรดมังคุด เงาะ และลองกอง” ณ สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด

เป็นจุดรวบรวมผลผลิตของผลไม้หลายชนิด ได้แก่ มังคุด ทุเรียน เงาะ และสละ เป็นต้น ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ทำการคัดเกรดผลไม้ โดยผลไม้ที่มีคุณภาพจะส่งจำหน่ายตลาดต่างประเทศ ส่วนผลไม้ที่ตกเกรดจะขายตลาดผลไม้ใกล้เคียง สหกรณ์ได้ดำเนินการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป เพื่อช่วยพยุงราคาและหาตลาดให้กับสมาชิก และเกษตรกรภายในจังหวัดทำให้ไม่มีปัญหาในเรื่องผลผลิตราคาตกต่ำ

ศึกษาดูงานเรื่อง "การผลิตไม้ผล" ณ สวนไม้ผล จ.จันทบุรี

พื้นที่ปลูกเงาะ 17 ไร่ ระยะปลูก 8x8 เมตร ปลูกครั้งแรกใช้ระยะปลูก 4x4 เมตร หลังจากทรงพุ่มถึงกันทำการตัดต้นระหว่างกลางเพื่อให้ได้ระยะปลูก 8x8 เมตร จุดเน้นที่สำคัญในการปลูก คือ ควรใช้ต้นกล้าที่มีระบบรากดี ไม่ขดงอในถุง แต่ถ้าจะใช้ต้นกล้าขนาดใหญ่ก็ให้ตัดดินและรากที่ขดหรือพันตรงก้นถุงออก ฤดูกาลเก็บเกี่ยวเงาะภาคตะวันออก อยู่ในช่วงปลายเดือนเมษายน – มิถุนายน เงาะจะเก็บเกี่ยวผลได้ประมาณ 20 วันหลังจากผลเริ่มเปลี่ยนสี

ศึกษาดูงานเรื่อง "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์" ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ได้ดำเนินการจัดศึกษาดูงานแบบผสมสานตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยบริการศึกษาแก่ผู้ศึกษาดูงานในรูปแบบ **"การท่องเที่ยวเชิงพัฒนา"** ซึ่งนอกจากจะได้รับความรู้ทางวิชาการที่สามารถนำไปปฏิบัติหรือประกอบอาชีพได้แล้ว ยังได้รับความเพลิดเพลินเป็นการบริหารการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต และวิธีการผลิต ในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าเกษตร ให้สมดุลระหว่างการผลิตกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้โดยยึดแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง

ศึกษาดูงานเรื่อง “การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร” ณ สวนสวรรค์ตะวันออก จ.ตราด

เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลไม้เมืองตราด มีการแปรรูปผลไม้ โดยเฉพาะทุเรียนทอด ทุเรียนกวน สับปะรดทอด สามารถเลือกซื้อสินค้าชุมชนและสินค้าจากโรงงานในราคาผู้ผลิตจากร้านสวนสวรรค์..ตะวันออก อาทิเช่น ผลไม้แปรรูปยี่ห้อ DURIO (ดูริโอ้) ซึ่งบางสินค้าไม่มีขายในท้องตลาดเมืองไทยเนื่องจากผลิตเพื่อส่งออก มีสบู่ผลไม้ Oriental Garden เป็นสบู่ที่ช่วยให้ผิวใสด้วยธรรมชาติเช่น สบู่มังคุด สบู่สับปะรด หรือสบู่ส้ม

ศึกษาดูงานเรื่อง “ตลาดผลไม้” จ.จันทบุรี

เป็นตลาดขายผลไม้ที่มีขนาดใหญ่ มีการจำหน่ายผลไม้ทั้งในรูปของผลไม้สด และแปรรูป มีการจำหน่ายทั้งปลีกและส่ง ซึ่งมีนักท่องเที่ยวนิยมไปซื้อผลไม้จากตลาดแห่งนี้เพื่อเป็นของฝาก ผลไม้ทางภาคตะวันออกจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน โดยมีผลไม้หลากหลายชนิด ได้แก่ ทุเรียน มุ้งคุด เงาะ และสละ

2 ศึกษาดูงาน “มหกรรมเกษตรก้าวไกล ใต้ร่มพระบารมี”

เกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 295 ราย ศึกษาดูงาน **“มหกรรมเกษตรก้าวไกล ใต้ร่มพระบารมี”** ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จ.สงขลา วันที่ 20 กรกฎาคม 2554 โดยได้รับการร่วมมือเป็นอย่างดีจากศูนย์เครือข่ายในการนำเกษตรกรมาร่วมศึกษาดูงาน

จากการศึกษาดูงาน พบว่า เกษตรกรที่ร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานมีการปลูกพืชไร่ ร้อยละ 55.93 และได้ทำการประเมินระดับความพึงพอใจของเกษตรกร เรื่อง การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ อาหารและเครื่องดื่ม ความเหมาะสมของสถานที่จัดศึกษาดูงาน ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน และหัวข้อ/เนื้อหาในการศึกษาดูงาน พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในเรื่องดังกล่าวอยู่ระดับดี-ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 86.44 80.00 85.76 71.86 และ 93.9 ตามลำดับ โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีความสนใจ เข้าใจ เรื่อง การผลิตถั่วหรั่งอายุสั้น (85 วัน) พันธุ์แนะนำใหม่ของภาคใต้มากที่สุด อยู่ในระดับดี-ดีมาก ร้อยละ 96.95 ของจำนวนเกษตรทั้งหมดที่ร่วมศึกษาดูงาน รองลงมาคือ การผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์ลูกผสมแนะนำพันธุ์ใหม่ของภาคใต้ และการผลิตอ้อยอาหารสัตว์พันธ์แนะนำแรกของภาคใต้ โดยมีความเข้าใจ สนใจ ในระดับดี-ดีมาก ร้อยละ 87.46 ของจำนวนเกษตรทั้งหมดที่ร่วมศึกษาดูงาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เข้าใจ เข้าถึงองค์ความรู้ใหม่
2. แนวคิด แนวปฏิบัติ ไปแก้ปัญหาการผลิตในพื้นที่
3. สร้างเครือข่ายเกษตรกร
4. พัฒนาอาชีพการเกษตร
5. เกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาประยุกต์ใช้
6. ต่อยอดเทคโนโลยีใหม่ๆในพื้นที่
7. เกิดความคิดนอกกรอบ ได้ไอเดียพืชพันธุ์ใหม่ พืชท้องถิ่นใหม่ สามารถนำมาสร้างงานให้เกิดมูลค่า

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 พร้อมหน่วยงานเครือข่าย และเกษตรกรในพื้นที่ ได้ทำความเข้าใจสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเกษตร และความมั่นคงในพื้นที่ ทำให้สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และหน่วยงานเครือข่ายได้ทำการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชหลายชนิด ตามปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จนกระทั่งเกษตรกรสามารถเข้าใจ เข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรของกรมวิชาการเกษตรได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตร โดยอาศัยการบูรณาการของหน่วยงานเครือข่าย สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมดำเนินการแปลงทดสอบเทคโนโลยีการผลิตพืช ภายใต้การจัดการสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และนำไปสู่การดำรงชีพที่มีความสุขตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีการดำเนินงาน 6 กิจกรรม ดังนี้

1 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ปัญหา

พื้นที่ปลูกยางมีการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปุ๋ยเคมีราคาแพง ชาวสวนยางพารามีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ ขาดการบำรุงรักษา ต้นยางอายุมาก ทำให้ผลผลิตต่ำ จึงจำเป็นต้องเพิ่มผลผลิตยางพารา ทางสำนักวิจัยพัฒนาการเกษตรเกษตรเขตที่ 8 และศูนย์เครือข่าย จึงได้ดำเนินการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา โดยเพิ่มผลผลิตยางพาราโดยการจัดการการใช้ปุ๋ยที่มีประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่ายจากการใช้ปุ๋ยเคมี

กลยุทธ์

เพิ่มผลผลิตยางพาราโดยการจัดการการใช้ปุ๋ยที่มีประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่ายจากการใช้ปุ๋ยเคมี

มาตรการ/โครงการ

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง เป็นปีที่ 5 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในข้อมูลทางวิชาการ

เป้าหมาย

ปี 2554 : ร่วมกับเกษตรกรนำองค์ความรู้ของกรมวิชาการเกษตรไป **พัฒนา** เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในพื้นที่ของเกษตรกร โดยมีเป้าหมายยกระดับผลผลิตเป็น 250 กิโลกรัม/ไร่

วิธีการดำเนินงาน

1. คัดเลือกพื้นที่สวนยางที่เปิดกรีดได้แล้ว พื้นที่ประมาณ 3 ไร่ ต้นยางสม่ำเสมอ หน้ากรีดยางไม่เสียหาย

2. เก็บตัวอย่างดินก่อนการทดลองที่ระดับความลึก 0-15 เซนติเมตร เพื่อวิเคราะห์สมบัติทางเคมีและธาตุอาหารในดิน ได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ และโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้

3. กิจกรรมการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยแนะนำให้เกษตรกรใส่ปุ๋ยตามหลักเกณฑ์การใส่ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน (ตารางที่ 1) ส่วนกิจกรรมการใส่การใส่ปุ๋ยแบบผสมผสาน แนะนำให้เกษตรกรใส่ปุ๋ยเคมี 30-5-18 อัตรา 750 กรัมร่วมกับการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 2 กิโลกรัมต่อต้น โดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 1 ครั้งช่วงต้นฤดูฝน สำหรับปุ๋ยเคมีให้ แบ่งใส่ปีละ 2 ครั้งเท่าๆกัน ช่วงต้นฤดูฝน (หลังยางผลัดใบ ขณะที่ใบเพสลาด) และปลายฤดูฝน (ก่อนใบยางแก่) โดยวิธีการหว่านระหว่างแถวยางแล้วกลบปุ๋ย

4. เก็บข้อมูลผลผลิต

ตารางที่ 1 หลักเกณฑ์ในการใส่ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน

ชนิดธาตุอาหาร	ระดับวิกฤตในดิน	ปริมาณธาตุอาหารที่ใช้ (กรัม/ต้น/ปี)	
		> ระดับวิกฤต	< ระดับวิกฤต
ไนโตรเจน (%)	< 0.10	150	300
ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (มก./กก.)	< 11	50	100
โพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ (มก./กก.)	< 40	180	240

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง, 2543

ผลการดำเนินงาน

1. กิจกรรมการใส่ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน

ได้เกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน จำนวน 80 ราย พื้นที่ประมาณ 240 ไร่ ดำเนินการในจังหวัดสงขลา 20 ราย จังหวัดสตูล 20 ราย จังหวัดปัตตานี 20 ราย และจังหวัดนราธิวาส 20 ราย ซึ่งสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และศูนย์วิจัยฯ เครือข่าย ได้ทำแปลงทดสอบฯ ร่วมกับเกษตรกร โดยทำการสุ่มเก็บตัวอย่างดินทั้ง 80 แปลง และทำการวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารในดิน เพื่อใช้เป็นคำแนะนำและถ่ายทอดเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินให้แก่เกษตรกร และได้สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรทั้ง 80 รายๆ ละ 3 ไร่

2. กิจกรรมการใส่ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสาน เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี

ได้เกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสานเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี จำนวน 250 ราย พื้นที่ประมาณ 750 ไร่ ดำเนินการในจังหวัดสงขลา 40 ราย จังหวัดสตูล 40 ราย จังหวัดปัตตานี 50 ราย จังหวัดยะลา 70 ราย และจังหวัดนราธิวาส 50 ราย โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และศูนย์วิจัยและพัฒนาฯ ได้ทำแปลงทดสอบฯ ร่วมกับเกษตรกร และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 280 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสาน และได้สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ปุ๋ยเคมี และปุ๋ยอินทรีย์) ให้แก่เกษตรกรทั้ง 250 รายๆ ละ 3 ไร่

จากการเก็บข้อมูลผลผลิตยางแห้งในแปลงทดสอบเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน และแปลงทดสอบเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสานเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี พบว่า วิธีการใส่ปุ๋ยแบบผสมผสานให้ผลผลิตสูงสุด (283.15 กิโลกรัม/ไร่/ปี) รองลงมาคือ การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (263.89 กิโลกรัม/ไร่/ปี) และวิธีเกษตรกร (234.80 กิโลกรัม/ไร่/ปี) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

วิธีการใส่ปุ๋ยแบบผสมผสาน และวิธีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสูงถึง 6,557 และ 3,611 บาท/ไร่/ปี ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามการใส่ปุ๋ยแบบผสมผสานเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับพื้นที่ เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยไม่ยุ่งยาก และถ้าเกษตรกรสามารถจัดหาปุ๋ยอินทรีย์ได้ในพื้นที่หรือสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้เองได้จะทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง ส่วนการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นวิธีการที่ยุ่งยาก ต้องผสมปุ๋ยใช้เอง และต้องลงทุนค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารในดิน ดังนั้นแนวทางในการเพิ่มผลผลิตยางพาราที่เหมาะสมกับพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การใช้เทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยแบบผสมผสาน โดยสามารถสร้างรายได้เพิ่มให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ได้อย่างคุ้มค่ากับการลงทุน

สำหรับผลผลิต/ไร่/ปี ขึ้นอยู่กับ จำนวนวันในการกรีดยางได้ของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ โดยในพื้นที่เสี่ยงภัย เกษตรกรจะสามารถกรีดยางเพียงไม่กี่วัน/ปี (50 วัน/ปี) แต่ถ้าเป็นพื้นที่ปกติ เกษตรกรจะสามารถกรีดยางได้ 120-160 วัน/ปี

ตารางที่ 2 ผลของใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำต่อผลผลิตยางแห้ง ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

วิธีการ	ผลผลิตยางแห้ง (กก./ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุน (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
วิธีเกษตรกร	234.80	33,713	1,164	32,549
ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	263.89	37,889	1,729	36,160
ปุ๋ยผสมผสาน	283.15	40,655	1,549	39,106

หมายเหตุ : ราคายางแผ่นดิบเฉลี่ย 143.58 บาท/กิโลกรัม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554)

แปลงยางพาราเกษตรกรจังหวัดสตูล

แปลงยางพาราเกษตรกรจังหวัดนราธิวาส

สรุปผลการดำเนินงาน

วิธีแนะนำให้ผลผลิตสูงกว่าวิธีเกษตรกร โดยวิธีการใส่ปุ๋ยแบบผสมผสานให้ผลผลิตสูงสุด (283.15 กิโลกรัม/ไร่/ปี) รองลงมาคือ การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (263.89 กิโลกรัม/ไร่/ปี) และวิธีเกษตรกร (234.80 กิโลกรัม/ไร่/ปี)

วิธีการใส่ปุ๋ยแบบผสมผสาน และวิธีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสูงถึง 6,557 และ 3,611 บาท/ไร่/ปี ตามลำดับ ดังนั้นแนวทางในการเพิ่มผลผลิตยางพาราที่เหมาะสมกับพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การใช้เทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยแบบผสมผสาน เป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก โดยสามารถสร้างรายได้เพิ่มให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ได้อย่างคุ้มค่ากับการลงทุน

2 การพัฒนาศักยภาพการผลิตลองกอง ให้มีคุณภาพในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ปัญหา

พื้นที่ปลูกลองกองในจังหวัดสงขลา 24,885 ไร่ สตูล 9,377 ไร่ ยะลา 53,573 ไร่ นราธิวาส 81,128 ไร่ และปัตตานี 9,700 ไร่ โดยคุณภาพลองกองส่วนใหญ่มีเกรด A ต่ำกว่า 15 % คุณภาพไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ขาดการจัดการเทคโนโลยีที่เหมาะสม ขาดมาตรฐาน GAP และขาดการจัดการผลผลิตอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลยุทธ์

พัฒนาการผลิตตามมาตรฐาน GAP ตรวจรับรองมาตรฐาน GAP ลองกอง แนะนำ/สาธิตการจัดการผลผลิตลองกอง

มาตรการ/โครงการ

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง เป็นปีที่ 5 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในข้อมูลทางวิชาการ

เป้าหมาย

ปี 2554 : ร่วมกับเกษตรกรนำองค์ความรู้ของกรมวิชาการเกษตรไป **พัฒนา** ศักยภาพการผลิตลองกองในพื้นที่ของเกษตรกร โดยมีเป้าหมายเพิ่มผลผลิตเกรด A เป็นไม่ต่ำกว่า 30 %

วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมการจัดการทรงพุ่มในการเตรียมความพร้อมของต้นลองกอง และกิจกรรมการจัดการช่อดอก ช่อผลในการเพิ่มคุณภาพผลผลิตลองกอง แนะนำให้เกษตรกรปฏิบัติตามวิธีการ ดังนี้

เดือน	วิธีปฏิบัติ
ตุลาคม-พฤศจิกายน (ระยะหลังการเก็บเกี่ยว)	ตัดแต่งกิ่ง กิ่งที่ควรตัดทิ้งได้แก่ กิ่งแห้ง กิ่งไม่สมบูรณ์ และกิ่งที่เป็นโรค รวมทั้งตัดขั้วผลที่ติดอยู่ที่กิ่งทิ้งไป หากพบมีกิ่งแขนง หรือกิ่งกระโดงที่แตกออกมาใหม่หลังการตัดแต่งกิ่งครั้งแรก และอยู่ในตำแน่งที่ไม่เหมาะสม ต้องตัดแต่งอีกครั้งหนึ่ง
	ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 2 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี และใส่ปุ๋ยคอกหรือ ปุ๋ยหมัก อัตรา 20 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี เพื่อบำรุงต้น และเร่งการแตกใบอ่อน
	ป้องกันกำจัดโรคและแมลง (ไรแดง หนอนกินใต้ผิวเปลือก โรคราสีชมพู)

เดือน	วิธีปฏิบัติ
มกราคม-กุมภาพันธ์ **(ระยะก่อนออกดอก 2 เดือน)**	ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24 อัตรา 2 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี เพื่อเร่งการออกดอก ตัดแต่งกิ่งแขนงในทรงพุ่ม ให้น้ำสม่ำเสมอ กำจัดวัชพืชบริเวณโคนต้นให้สะอาด เพื่อให้ดินบริเวณโคนต้นแห้ง งดการให้น้ำอย่างน้อย 30-45 วัน เพื่อบังคับการออกดอก หลังงดน้ำ ให้สังเกตใบลองกองจะแสดงอาการใบห่อ และเริ่มเหี่ยวในช่วงเวลาเช้า ก็เป็นการบ่งถึงแสดงให้เห็นถึงการขาดน้ำ
มีนาคม-เมษายน **(ระยะแทงช่อดอกและพัฒนาช่อดอก)**	หลังสังเกตใบเหี่ยวในเวลาเช้า ต่อมาก็รีบให้น้ำปริมาณมากทันที่ โดยให้ปริมาณ 850-1,000 ลิตรต่อต้น เพียง 1 ครั้ง แล้วดูอาการภายใน 7 วัน จะพบว่ามีการเริ่มแทงช่อดอกตามกิ่งและต้น จากนั้นจึงให้น้ำประมาณ 85-110 ลิตรต่อต้นต่อวัน หากไม่พบการพัฒนาช่อดอกภายใน 10 วัน ต้องหยุดการให้น้ำ และให้เข้าสู่ภาวะแล้งอีกครั้ง เมื่อแสดงการขาดน้ำก็ดำเนินการให้น้ำอีกครั้งตามที่กล่าวมา เมื่อตาดอกขยายตัวยาวประมาณ 2-3 เซนติเมตร ให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 1 กิโลกรัมต่อต้น เพื่อช่วยให้ดอกเจริญเติบโตและสมบูรณ์ พ่นฮอร์โมนจิบเบอเรอลิน (GA3) อัตรา 100 มิลลิกรัมต่อน้ำ 1 ลิตร บริเวณช่อดอก เพื่อช่วยยืดความยาวของช่อดอก ให้น้ำสม่ำเสมอ ป้องกันกำจัดโรคและแมลง (หนอนชอนใบและเพลี้ยไฟ) ตัดแต่งช่อดอกครั้งที่ 1 เมื่อช่อดอกยาวประมาณ 5-10 เซนติเมตร ตัดแต่งให้เหลือ 1-2 ช่อต่อกลุ่มตาดอก ตัดแต่งช่อดอกครั้งที่ 2 ตัดแต่งให้เหลือเฉพาะช่อดอกที่สมบูรณ์ที่สุด 1 ช่อต่อกลุ่มตาดอก ช่อดอกที่ควรพิจารณาตัดทิ้ง ได้แก่ 1. ช่อดอกที่ออกเป็นกระจุก ตัดช่อดอกที่เล็ก สั้น ไม่อวบใหญ่และช่อดอกชี้ขึ้นด้านบน 2. ช่อดอกที่ออกไม่เป็นกระจุก ออกดอกเพียง 1-2 ช่อ ควรสังเกตการเรียงของช่อดอกก่อนว่ามีความสม่ำเสมอมากน้อยเพียงใด ถ้ามีความสม่ำเสมอสมบูรณ์ก็ไม่ต้องตัดทิ้ง แต่ถ้าช่อดอกเรียงกันห่าง ๆ และก้านช่อดอกเล็ก ไม่อวบก็ควรตัดทิ้ง 3. ช่อดอกที่แทงตาดอกอยู่บริเวณ ง่ามกิ่ง ตั้งตรงอยู่บนกิ่ง และช่อดอกที่อยู่ปลายกิ่ง ระยะการไว้ช่อดอก ควรทิ้งระยะ 20-30 เซนติเมตรต่อการไว้ช่อดอก 1 ช่อ ควรสังเกตการเจริญของช่อดอกเสมอ ถ้าพบช่อดอกคดงอ แคระแกรน ดอกในช่อร่วงมากก็ควรตัดทิ้ง หลังตัดแต่งช่อดอก ควรให้น้ำสม่ำเสมอ ในปริมาณน้อย ๆ ก่อน จะทำให้ช่อดอกลองกองมีการเจริญเติบโตยืดยาวขึ้น

เดือน	วิธีปฏิบัติ
พฤษภาคม-มิถุนายน (ระยะพัฒนาผล)	พ่นสารละลายแคลเซียมคลอไรด์ อัตรา 250 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อช่อผลอายุ 2 สัปดาห์ หลังติดผล และพ่นซ้ำทุก 2 สัปดาห์ จนเริ่มเปลี่ยนสี เพื่อช่วยลดการหลุดร่วงของผลและลดปัญหาผลแตกของลองกอง ตัดแต่งช่อผล ครั้งที่ 1 เมื่อช่อผลมีอายุ 2-3 สัปดาห์ หลังดอกบาน ให้ตัดผลที่มีการหลุดร่วงของผล ช่อผลที่พัฒนาช้า และอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม ให้เหลือไว้เกินที่ต้องการจริง 10-20 เปอร์เซ็นต์ และตัดส่วนปลายช่อในผลที่ไม่พัฒนาหรือพัฒนาช้าเพื่อให้การสุกและคุณภาพผลสม่ำเสมอ ตัดแต่งช่อผล ครั้งที่ 2 เมื่อช่อผลมีอายุ 7-8 สัปดาห์หลังดอกบาน โดยเลือกตัดช่อผลที่หลุดร่วงมาก ช่อผลที่เล็ก และเจริญเติบโตช้า ซึ่งการตัดครั้งนี้อาจไม่จำเป็นถ้าเห็นว่าช่อผลในการติดครั้งที่ 1 มีการพัฒนาผลดีอยู่แล้ว หากพบว่ามีผลแตกให้เขี่ยผลที่แตกออกเพื่อป้องกันเชื้อราเข้ามาทำลายหรืออาจปลิดให้มีช่องว่างในการพัฒนาให้ผลมีขนาดสม่ำเสมอ ตัดแต่ง(เด็ด)ผล เด็ดผลบริเวณโคนช่อที่ช่อเบียดแน่นกับกิ่งมากเกินไป ผลในช่อแคระแกร็น เจริญเติบโตไม่ทันกับผลอื่น และเด็ดปลายช่อ 1-2 ผล ในระยะเวลา 2-3 เดือนก่อนผลสุก ห่อช่อผล ในสัปดาห์ที่ 5-8 หลังการติดผล เพื่อรักษาช่อผลให้สะอาด ปราศจากเพลี้ยแป้ง มด และราดำ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 2 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี จะช่วยให้มีรสชาติดีขึ้น ให้น้ำอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ ประมาณวันละ 85-120 ลิตรต่อต้น พ่นสารเคมี / สมุนไพรกำจัดโรคแมลงในช่อผล
สิงหาคม-กันยายน (ระยะการเก็บเกี่ยว)	เก็บเกี่ยวผลผลิต ก่อนจะเก็บเกี่ยวควรชิมผลที่ปลายช่อ ถ้าหากมีรสชาติหวานสามารถเก็บได้ หรือบีบปลายผลจะรู้สึกนิ่มมือ หรือนับอายุได้ 13-15 สัปดาห์หลังจากดอกบาน ควรเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีอุณหภูมิต่ำในตอนเช้าหรือเย็น และหลีกเลี่ยงเก็บเกี่ยวหลังฝนตกใหม่ๆ เพราะทำให้มีการร่วงของผลมาก

กิจกรรมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีแบบผสมผสานในสวนลองกอง แนะนำให้เกษตรกรปฏิบัติเช่นเดียวกับกิจกรรมจัดการทรงพุ่มในการเตรียมความพร้อมของต้นลองกอง และกิจกรรมการจัดการช่อดอก ช่อผลในการเพิ่มคุณภาพผลผลิตลองกอง ยกเว้น อัตราปุ๋ยที่ใส่ให้กับลองกองในแต่ละช่วงการเจริญเติบโต ให้ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ ดังนี้

เดือน	วิธีปฏิบัติ
ตุลาคม-พฤศจิกายน (ระยะการเก็บเกี่ยว)	ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 1.5 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี เพื่อบำรุงต้น ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ (อัดเม็ด) อัตรา 5 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี เพื่อบำรุงต้น พ่นปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ (น้ำ) อัตรา 120 ซีซี ต่อต้นต่อปี เพื่อบำรุงต้น
มกราคม-กุมภาพันธ์ (ระยะก่อนออกดอก 2 เดือน)	ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24 อัตรา 2 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี เพื่อเร่งการออกดอก
มีนาคม-เมษายน (ระยะแทงช่อดอกและพัฒนาช่อดอก)	เมื่อตาดอกขยายตัวยาวประมาณ 2-3 เซนติเมตร ให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 1 กิโลกรัมต่อต้น เพื่อช่วยให้ดอกเจริญเติบโตและสมบูรณ์
พฤษภาคม-มิถุนายน (ระยะพัฒนาผล)	ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 1.5 กิโลกรัม/ต้น/ปี เพื่อเพิ่มคุณภาพ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด อัตรา 5 กิโลกรัม/ต้น/ปี เพื่อบำรุงผล

ผลการดำเนินงาน

1. กิจกรรมการจัดการทรงพุ่มในการเตรียมความพร้อมของต้นลองกอง

ได้เกษตรกรชาวสวนลองกองในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการการจัดการทรงพุ่มในการเตรียมความพร้อมของต้นลองกอง จำนวน 70 ราย พื้นที่ประมาณ 140 ไร่ ดำเนินการในจังหวัดสงขลา 10 ราย จังหวัดสตูล 10 ราย จังหวัดปัตตานี 10 ราย จังหวัดยะลา 20 ราย และจังหวัดนราธิวาส 20 ราย โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และศูนย์วิจัยและพัฒนาฯ ได้ทำแปลงทดสอบฯ ร่วมกับเกษตรกร และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 70 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการทรงพุ่ม/เทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพ และได้สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และอื่นๆ) ให้แก่เกษตรกรทั้ง 70 รายๆ ละ 2 ไร่ ปี 2554 ไม่พบการออกดอกของลองกอง จึงไม่มีผลผลิต เนื่องจากในพื้นที่มีปริมาณฝนตกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่มีช่วงแล้งยาวนานพอที่จะกระตุ้นการออกดอกของลองกองได้

2. กิจกรรมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีแบบผสมผสานในสวนลองกองเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี

ได้เกษตรกรชาวสวนลองกองในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพร่วมกับปุ๋ยเคมีแบบผสมผสานในสวนลองกองเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีจำนวน 240 ราย พื้นที่ประมาณ 480 ไร่ ดำเนินการในจังหวัดสงขลา 40 ราย จังหวัดสตูล 40ราย จังหวัดปัตตานี 40 ราย จังหวัดยะลา 20 ราย และจังหวัดนราธิวาส 100 ราย โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และศูนย์วิจัยและพัฒนาฯ ได้ทำแปลงทดสอบฯ ร่วมกับเกษตรกร และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 240 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีแบบผสมผสาน/เทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพ และได้สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และอื่นๆ) ให้แก่เกษตรกรทั้ง 240 รายๆ ละ 2 ไร่ ปี 2554 ไม่พบการออกดอกของลองกอง จึงไม่มีผลผลิต เนื่องจากในพื้นที่มีปริมาณฝนตกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่มีช่วงแล้งยาวนานพอที่จะกระตุ้นการออกดอกของลองกองได้

3. กิจกรรมการจัดการช่อดอก ช่อผลในการเพิ่มคุณภาพผลผลิตลองกอง

ได้เกษตรกรชาวสวนลองกองในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการจัดการช่อดอก ช่อผลในการเพิ่มคุณภาพผลผลิตลองกอง จำนวน 70 ราย พื้นที่ประมาณ 140 ไร่ ดำเนินการในจังหวัดสงขลา 10 ราย จังหวัดสตูล 10 ราย จังหวัดปัตตานี 10 ราย จังหวัดยะลา 20 ราย และจังหวัดนราธิวาส 20 ราย โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และศูนย์วิจัยและพัฒนาฯ ได้ทำแปลงทดสอบฯ ร่วมกับเกษตรกร และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 70 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการทรงพุ่ม/เทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพ และได้สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และอื่นๆ) ให้แก่เกษตรกรทั้ง 70 รายๆ ละ 2 ไร่ ปี 2554 ไม่พบการออกดอกของลองกอง จึงไม่มีผลผลิต เนื่องจากในพื้นที่มีปริมาณฝนตกอย่างต่อเนื่องทำให้ไม่มีช่วงแล้งยาวนานพอที่จะกระตุ้นการออกดอกของลองกองได้

แปลงลองกองเกษตรกรจังหวัดสตูล

แปลงลองกองเกษตรกรจังหวัดนราธิวาส

สรุปผลการดำเนินงาน

ปี 2554 ลองกองไม่มีการออกดอก จึงไม่มีผลผลิต เนื่องจากในพื้นที่มีปริมาณฝนตกอย่างต่อเนื่องทำให้ไม่มีช่วงแล้งยาวนานพอที่จะกระตุ้นการออกดอกของลองกองได้.

3 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ปัญหา

มีเป้าหมายเร่งรัดการเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 200,000 ไร่ ในพื้นที่นาร้างและพื้นที่พรุ แต่เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้พื้นที่ในการปลูกยางพาราเนื่องจากขาดความเข้าใจที่แท้จริงในการสร้างสวนปาล์มน้ำมันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่นาร้างและพื้นที่พรุ

กลยุทธ์

ร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่พัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีที่ถูกต้องเหมาะสม

มาตรการ/โครงการ

เป็นการดำเนินการปีที่ 1 ทำการทดสอบเทคโนโลยีตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรดีที่เหมาะสม(GAP) ปาล์มน้ำมันในพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เป้าหมาย

ร่วมกับเกษตรกรนำองค์ความรู้ของกรมวิชาการเกษตรไป **พัฒนา** ศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่ของเกษตรกร ให้ได้ผลผลิตเฉลี่ย 3,000 กิโลกรัม/ไร่

วิธีการดำเนินงาน

1. คัดเลือกแปลงปาล์มน้ำมันอายุ 4-8 ปี พื้นที่อย่างน้อย 5 ไร่

2. แนะนำให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

การตัดแต่งทางใบ

ปาล์มน้ำมันที่เริ่มปลูกจนถึงปีที่ 6 ควรไว้ทางใบ 7-8 รอบ (56-64 ทางใบ) ปาล์มน้ำมันที่โตเมที่ ควรไว้ทางใบ 4.5-6.5 รอบ (36-48 ทางใบ)

ไม่ควรตัดทางใบจนกว่าจะถึงช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรตัดทางใบให้เหลือรองรับทะลายปาล์มเพียง 2 ทาง (ชั้นล่างจากทะลาย)

ทางใบที่ตัดแล้ว ควรนำมาเรียงไว้รอบโคนต้นหรือเรียงกระจายแถวเว้นแถว

การให้ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยควรใช้วิธีหว่านในทรงพุ่มปาล์มน้ำมัน โดยกำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ยและใส่ปุ๋ยขณะดินมีความชื้นเพียงพอ โดยแนะนำให้เกษตรกรใส่ปุ๋ย ดังนี้

ตารางที่ 3 หลักเกณฑ์ในการใส่ปุ๋ยให้กับปาล์มน้ำมันตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

ปีที่	เดือนที่	ปุ๋ย (กรัม/ต้น)				
		แอมโมเนียมซัลเฟต (21-0-0)	ร็อคฟอสเฟต (0-3-0)	โพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60)	คีเซอร์ไรท์	โบเรท
ปีที่ 4	40	2,190.4	1,500	1,500	500	100
	46	2,190.4	-	1,500	500	-
ปีที่ 5	52	4,380.8	1,500	2,000	500	80
	58	1,642.9	-	2,000	500	-
6 ปีขึ้นไป	ครั้งที่ 1	2,190.4	1,500	2,000	500	80
	ครั้งที่ 2	3,285.7	-	2,000	500	-

ที่มา : ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี , 2548

ผลการดำเนินงาน

ได้เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน จำนวน 50 ราย พื้นที่ประมาณ 250 ไร่ ดำเนินการในจังหวัดสงขลา 5 ราย จังหวัดสตูล 15 ราย และจังหวัดปัตตานี 30 ราย โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 และศูนย์วิจัยและพัฒนาฯ ได้ทำแปลงทดสอบฯ ร่วมกับเกษตรกร และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 50 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ได้เก็บตัวอย่างดินและใบปาล์มน้ำมันเพื่อประเมินความต้องการธาตุอาหารของปาล์มน้ำมันในแต่ละแปลง และได้สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และอื่นๆ) ให้แก่เกษตรกรทั้ง 50 รายๆ ละ 5 ไร่

แปลงปาล์มน้ำมันเกษตรกรจังหวัดสตูล

แปลงปาล์มน้ำมันเกษตรกรจังหวัดสงขลา

หลังจากที่เกษตรกรได้ปฏิบัติตามวิธีแนะนำ ทำให้ผลผลิตทะลายสดในแปลงเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากวิธีปฏิบัติแบบเดิมของเกษตรกร โดยเพิ่มขึ้นจาก 1,257.50 กิโลกรัม/ไร่/ปี เป็น 2,913.00 กิโลกรัม/ไร่/ปี และทำให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 6,811.67 บาท/ไร่/ปี ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 4 ผลของการจัดการสวนปาล์มน้ำมันต่อผลผลิตทะลายสด และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในแปลงเกษตรกร 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

วิธีการดำเนินการ	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุน (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
วิธีเกษตรกร	1,257.50	7,469.55	1,357.00	6,112.55
วิธีแนะนำ	2,913.00	17,303.22	4,379.00	12,924.22

หมายเหตุ : ราคาเฉลี่ย = 5.94 บาท / กิโลกรัม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554)

สรุปผลการดำเนินงาน

เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของกรมวิชาการเกษตร สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับเกษตรกรจากการใช้เทคโนโลยีแบบเดิม 6,811.67 บาท/ไร่/ปี หากเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในจังหวัดพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพียง 1 เปอร์เซนต์ของเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิต ซึ่งมีประมาณ 1.6 แสนไร่ นำเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของกรมวิชาการเกษตรไปปรับใช้จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นที่เกิดขึ้นในพื้นที่ปีละประมาณ 10.9 ล้านบาท จะสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดิน การปลูกข้าวโพดหวานและสับปะรดเชิงพาณิชย์

สถานการณ์ปัญหา

มีการปลูกผักไร้ดิน การปลูกข้าวโพดหวานและสับปะรดเชิงพาณิชย์ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่คุณภาพและปริมาณของผลผลิตผักยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตข้าวโพดหวานยังไม่ดีพอและไม่เพียงพอ การปลูกสับปะรดแซมยางพาราปลูกใหม่ยังขาดแคลนหน่อพันธุ์ปลอดไวรัสโรคเหี่ยว และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูสับปะรดที่เป็นสาเหตุของการระบาดของโรคเหี่ยวยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ขาดการจัดการเทคโนโลยีที่เหมาะสม และขาดการจัดการผลผลิตอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลยุทธ์

พัฒนาการผลิตตามมาตรฐานการปลูกผักไร้ดินข้าวโพดหวาน และสับปะรด แนะนำ/สาธิตการจัดการผลิตผักไร้ดิน ข้าวโพดหวานและสับปะรดเชิงพาณิชย์อย่างถูกต้องและเหมาะสม ได้ปริมาณผลผลิตและคุณภาพตรงตามมาตรฐานความต้องการของตลาด

มาตรการ/โครงการ

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง เป็นปีที่ 5 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในข้อมูลทางวิชาการ

เป้าหมาย ปี 2554

ร่วมกับเกษตรกรนำองค์ความรู้ของกรมวิชาการเกษตรไป พัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดิน ข้าวโพดหวานและสับปะรด ในพื้นที่ของเกษตรกร โดยมีเป้าหมาย เพิ่มรายได้ไม่ต่ำกว่า 25 % ของรายได้เดิม

วิธีการดำเนินงาน

1. แนะนำวิธีการปลูกผักไร้ดิน โดยการปฏิบัติดังนี้

การเพาะกล้า

นำเมล็ดไปหยอดลงบนฟองน้ำในถาดเพาะโดยใช้ 2-4 เมล็ดตามชนิดของพืช แล้วนำผ้าดำมาคลุมถาดเพาะ วางเรียงซ้อนเป็นชั้น รดน้ำทุกวัน 2-3 วันหลังจากนั้นนำไปลอยบนรางน้ำในโรงเพาะ เพื่อชักนำให้เกิดรากให้ต้นกล้ายาวขึ้น 1-2 ซม.(ประมาณ 3-4 วัน)

การย้ายปลูก

ต้นกล้าอายุ 7-9 วัน นำไปปลูกในช่องบนแผ่นปลูกที่เป็นโฟม (50 ช่องปลูก/แผ่นปลูก) ขณะปลูกนั้นน้ำในรางปลูกเป็นน้ำเปล่าที่ยังไม่เติมสารละลายธาตุอาหารและควรย้ายปลูกในตอนเย็น

การให้ปุ๋ย

หลังจากย้ายกล้า 1 วัน ให้เติมปุ๋ยตามปริมาณความเหมาะสมที่ผักแต่ละชนิดต้องการ ซึ่งระบบน้ำในโรงเรือนมีน้ำประมาณ 700-800 ลิตร โดยเติมปุ๋ยสูตร A ก่อน หลังจากนั้น 4 ชม. ให้เติมสูตร B และหลังย้ายปลูกประมาณ 12 วัน ทำการปลดสะดือหรือปรับระดับน้ำให้ลดลงเพื่อเพิ่มออกซิเจนให้รากพืชรอบๆโคนต้น (ควรทำในช่วงเย็น) ในตอนเช้าของวันรุ่งขึ้น ต้องวัดค่า EC และpH แล้วเติมปุ๋ย A และ B ตามลำดับตามค่าความเหมาะสมที่ผักแต่ละชนิดต้องการ

การเก็บเกี่ยว

ก่อนการเก็บเกี่ยว 1 สัปดาห์ ควรลดปริมาณปุ๋ยลงและก่อนเก็บเกี่ยว 1 วัน ปล่อยสารละลายธาตุอาหารออกสู่ระบบ Substrate Culture พร้อมกับการปล่อยน้ำเข้าแทนที่ในรางปลูกเพื่อลดความเข้มข้นของปุ๋ยและค่า EC

การบรรจุภัณฑ์

ควรเก็บผักในตอนเช้า ตัดแต่งใบแก่และที่แห้งเหี่ยวออก บรรจุถุงพร้อมส่งจำหน่ายหากยังไม่จำหน่ายควรเก็บรักษาในห้องเย็นไว้ก่อน

2. แนะนำวิธีการผลิตข้าวโพดหวานเพื่อเพิ่มคุณภาพให้กับเกษตรกร โดยการปฏิบัติดังนี้

การเตรียมดิน

ไถดะ 1 ครั้งให้ลึก 20-30 เซนติเมตร และไถพรวน 1-2 ครั้ง ขึ้นกับสภาพดิน และเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์

การปลูก

ระยะปลูก 75x25 เซนติเมตร หยอดหลุมละ 1 เมล็ด พื้นที่ 1 ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม

การให้ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัตรา 100 กก./ไร่ และปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 25 กก./ไร่ รองพื้นก่อนปลูก

การใส่ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งที่ 1 (ข้าวโพดอายุ 2 สัปดาห์) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา13.5 กก./ไร่ โดยโรยข้างแถวห่างประมาณ 1 ฝ่ามือ แล้วพูนโคนกลบ

การให้ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งที่ 2 (ข้าวโพดอายุ 25-30 วัน) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 13.5 กก./ไร่ โดยโรยข้างแถวห่างประมาณ 1 ฝ่ามือ แล้วพูนโดนกลบทั้ง 2 ด้าน

การให้น้ำ

ให้น้ำสัปดาห์ละครั้ง ถ้าฝนตกดินมีความชื้นพอก็ไม่ต้องให้น้ำ ถ้าต้นข้าวโพดแสดงอาการใบม้วน หรือใบเหี่ยวในเวลาเช้าหรือเย็น แสดงว่าต้นข้าวโพดขาดน้ำต้องให้น้ำทันที

การป้องกันและกำจัดวัชพืช

ใช้อลาคลอร์ 78% EC อัตรา 125-150 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นคุมดินหลังปลูกก่อนข้าวโพดและวัชพืชงอก

การเก็บเกี่ยว

นับวันหลังจากต้นข้าวโพดออกไหมร้อยละ 50 18-20 วัน จึงเก็บเกี่ยวได้ หรือสีของไหมเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม หรือเมื่อทดลองฉีกเปลือกข้าวโพดฝักที่อยู่บนสุดของต้น และใช้เล็บกดที่เมล็ดปลายฝักจะมีน้ำนมไหลออกมา แสดงว่าอีก 2 วัน จะต้องเก็บเกี่ยว

3. แนะนำวิธีการผลิตสับปะรด เพื่อป้องกันการระบาดของโรคเหี่ยวให้กับเกษตรกร โดยวิธีการดังนี้

การเตรียมดิน

ไถดะ 1 ครั้งให้ลึก 20-40 เซนติเมตร และไถพรวน 1-2 ครั้ง ขึ้นกับสภาพดิน และเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์

การปลูก

ปลูกด้วยหน่อ ใช้ระยะปลูก 25x50x100 เซนติเมตร (ปลูกแบบแถวคู่)

การชุบหน่อ

ก่อนปลูกชุบหน่อด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น เมตาแลคซิล อัตรา 20-40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

การให้ปุ๋ย

การให้ปุ๋ยต้นปลูก

การใส่ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ต้นละ 7.5 กรัม (ครึ่งช้อนแกง) ข้างต้นปลูก และใส่ปุ๋ยอินทรีย์ปริมาณ 100 กก./ไร่ โรยเป็นแถวหลังไถแปรตามแนวร่อง

การให้ปุ๋ยทางกาบใบ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 20 กรัม/ต้น แบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกหลังปลูก 1-3 เดือน ครั้งต่อไปห่างกัน 2-3 เดือน โดยให้ปุ๋ยบริเวณกาบใบล่างของสับปะรด

การให้ปุ๋ยทางใบ พ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำ อัตรา 30-40 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร เดือนละ 1-2 ครั้ง จนอายุถึง 6-8 เดือน

การให้ปุ๋ยต้นตอ

การใส่ปุ๋ยทางกาบใบเพื่อเร่งหน่อ ใช้ยูเรีย 7-15 กรัม/ต้น ใส่บริเวณกาบใบล่างของต้นตอเดิมหลังตัดใบแล้ว

การให้ปุ๋ยทางกาบใบ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 15 กรัม/ต้น (1 ช้อนแกง) แบ่งใส่ 2-3 ครั้ง หลังจากเลือกหน่อที่จะเลี้ยงตอแล้ว และต่อจากนั้นอีก 4 เดือน ใส่อีกครั้งหนึ่ง

การให้ปุ๋ยทางใบ พ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำเดือนละ 1-2 ครั้ง จนอายุถึง 6-8 เดือน

การบังคับดอก

เมื่อต้นมีน้ำหนักประมาณ 2-5 กก. โดยใช้สารเอทธิฟอน (39.5%) จำนวน 8 มิลลิลิตร ร่วมกับปุ๋ยยูเรีย 300 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร แล้วหยอดสับปะรดต้นละ 60-75 มิลลิลิตร หยอด 2 ครั้ง ห่างกัน 4-7 วัน ทำในช่วงเย็นหรือกลางคืน หากมีฝนตกลงมาภายใน 2 ชั่วโมง หลังหยอดสารบังคับดอก ควรทำการบังคับซ้ำ ภายใน 2-3 วัน

การป้องกันและกำจัดวัชพืชในสับปะรด

ใช้ไดยูรอน+โบรมาซิล อัตรา 360+360 กรัม สารออกฤทธิ์/ไร่ พ่นก่อนวัชพืชงอก หรือวัชพืชงอกแล้วสูงประมาณ 10-15 เซนติเม2-3 ครั้ง ก่อนสับปะรดติดลูก

การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

ใช้สารเคมีฉีดพ่นตามความจำเป็น

การสำรวจการระบาดของโรคเหี่ยว

ให้มีการสำรวจทุกสัปดาห์หากพบต้นสับปะรดแสดงอาการโรคเหี่ยวให้เห็นให้รีบถอนพร้อมกับพ่นสารกำจัดแมลงทันทีแล้วไปเผาทำลายในที่ห่างจากแปลง

การเก็บเกี่ยว

หลังจากหยอดสารเร่งประมาณ 145-165 วัน

ผลการดำเนินงาน

1. กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดิน

เกษตรกรผู้ที่เคยร่วมโครงการปลูกผักไร้ดินตามโครงการเกษตรเชิงพาณิชย์ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าร่วมทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดิน จำนวน 60 ราย ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ทั้ง 60 ราย พบว่า การใช้เทคโนโลยีการผลิตผักไร้ดินตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ทำให้เกษตรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 8,000 บาท/มุ้ง/ปี (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ผลของการใช้เทคโนโลยีการผลิตผักไร้ดินตามคำแนะนำต่อผลผลิตผักไร้ดิน ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

ชนิดพืช	ผลผลิต (กก./มุ้ง/ปี)	รายได้ (บาท/มุ้ง/ปี)	ต้นทุน (บาท/มุ้ง/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/มุ้ง/ปี)
วิธีแนะนำ	500	20,000	10,000	10,000
วิธีเกษตรกร	400	16,000	10,000	6,000

*หมายเหตุ ราคาผักเฉลี่ย 40 บาท/กิโลกรัม

2. กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวานเชิงพาณิชย์

ได้เกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวานเชิงพาณิชย์ จำนวน 340 ราย พื้นที่ประมาณ 340 ไร่ ดำเนินการใน จังหวัดสงขลา 100 ราย จังหวัดสตูล 50 ราย จังหวัดปัตตานี 50 ราย จังหวัดยะลา 90 ราย และจังหวัดนราธิวาส 50 ราย โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 และศูนย์เครือข่ายในพื้นที่ ได้ทำแปลงทดสอบฯ ร่วมกับเกษตรกร และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 340 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวาน และได้สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และอื่นๆ) ให้แก่เกษตรกรทั้ง 340 ราย ๆ ละ 1 ไร่

จากการเก็บข้อมูลผลผลิตข้าวโพดหวาน พบว่า การใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ทำให้เกษตรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 4,444 บาท/ไร่ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ผลของการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานตามคำแนะนำต่อผลผลิตข้าวโพดหวาน ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

ชนิดพืช	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	ต้นทุน (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)
วิธีแนะนำ	1,630.00	1,6300	3,716	12,584
วิธีเกษตรกร	1,123.50	11,235	3,095	8,140

*หมายเหตุ ราคาข้าวโพดหวานเฉลี่ย 10 บาท/กิโลกรัม

แปลงทดสอบเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน

แปลงเกษตรกรจังหวัดสตูล

แปลงเกษตรกรจังหวัดยะลา

แปลงเกษตรกรจังหวัดนราธิวาส

3. กิจกรรมการจัดการการผลิตหน่อพันธุ์สับปะรดปลอดโรคเหี่ยวและการจัดการศัตรูพืชเพื่อป้องกันการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรด

ได้เกษตรกรชาวสวนยางปลูกใหม่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการจัดการการผลิตหน่อพันธุ์สับปะรดปลอดโรคเหี่ยวและการจัดการศัตรูพืชเพื่อป้องกันการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรด จำนวน 125 ราย พื้นที่ประมาณ 125 ไร่ ดำเนินการในจังหวัดสงขลา 60 ราย จังหวัดสตูล 40 ราย และจังหวัดปัตตานี 25 ราย โดยศูนย์เครือข่ายในพื้นที่ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 ได้ทำแปลงทดสอบฯ ร่วมกับเกษตรกร และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 125 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตหน่อพันธุ์สับปะรดปลอดโรคเหี่ยวและการจัดการศัตรูพืชเพื่อป้องกันการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรด และได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต (หน่อพันธุ์สับปะรดปลอดโรคเหี่ยว ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และอื่นๆ) ให้แก่เกษตรกรทั้ง 125 ราย ๆ ละ 1 ไร่

จากการเก็บข้อมูลผลผลิตสับปะรด พบว่า การใช้เทคโนโลยีการผลิตสับปะรดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ทำให้เกษตรมีรายได้สุทธิ 14,983 บาท/ไร่ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ผลของการใช้เทคโนโลยีการผลิตสับปะรดตามคำแนะนำต่อผลผลิตสับปะรด ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

ชนิดพืช	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	ต้นทุน (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)
สับปะรด	5,375.00	26,983.00	12,000.00	14,983.00

*หมายเหตุ ราคาสับปะรดเฉลี่ย 5.02 บาท/กิโลกรัม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554)

แปลงสับปะรดเกษตรกรจังหวัดปัตตานี

สรุปผลการดำเนินงาน

เกษตรกรที่ปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตผักไร้ดิน เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน และเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ทำให้เกษตรกรมีรายได้สุทธิ 10,000 บาท/มุ้ง/ปี 12,584 บาท/ไร่ และ 14,983 บาท/ไร่ ตามลำดับ ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

5 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์ / พัฒนาเทคโนโลยีการจัดระบบการปลูกพืชและการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำเข้าสู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สถานการณ์ปัญหา

มีเป้าหมายเร่งรัดการเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 200,000 ไร่ และมีโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์เช่นโคและแพะ แต่เนื่องจากขาดแคลนพืชไร่อาหารสัตว์ทำให้ต้นทุนการผลิตปศุสัตว์ของเกษตรกรค่อนข้างสูงและทำให้ไม่สามารถขยายกำลังการผลิตตามความต้องการของตลาดได้

กลยุทธ์

ร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่พัฒนาการปลูกพืชไร่อาหารสัตว์ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อยอาหารสัตว์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวฟ่างหวานในพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันและยางพาราปลูกใหม่ให้เป็นแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีที่ถูกต้องเหมาะสม

เป้าหมาย

เกษตรกรร่วมโครงการสามารถผลิตพืชไร่อาหารสัตว์ได้เพียงพอต่อความต้องการ

วิธีการดำเนินงาน

แนะนำให้เกษตรกรปลูกพืชไร่อาหารสัตว์ ได้แก่ มันสำปะหลัง และอ้อยอาหารสัตว์ เป็นต้น โดยมีวิธีการดังนี้

1. การผลิตมันสำปะหลัง

มันสำปะหลังสามารถใช้ประโยชน์เป็นอาหารสัตว์ได้ทั้งใบและหัว โดยใบมีโปรตีนสูง 20 – 25 % ส่วนหัวเป็นแหล่งอาหารแป้งที่มีคุณสมบัติย่อยง่าย ไม่มีการปนเปื้อนของสารพิษ aflatoxin หรือมีในปริมาณที่น้อยมาก แต่ในใบและหัวสดมีกรดไฮโดรไซยานิค และใบสดมีสารแทนนินในปริมาณที่เป็นพิษต่อสัตว์ได้ ดังนั้น การนำไปใช้เป็นอาหารสัตว์ต้องผ่านการตาก หมัก หรือต้มเสียก่อน

การปลูกเพื่อผลผลิตใบ พันธุ์ที่เหมาะสมได้แก่ ห้วยบง 60 ระยอง 72 ระยอง 5 เกษตรศาสตร์ 50 ใช้ระยะปลูก 60 x 60 ซม. หรือ 60 x 30 หรือปลูกเป็นแถวคู่ ระยะ 30 x 30 ซม. ระหว่างแถวคู่ 60 ซม. ตัดท่อนพันธุ์ยาว 15 – 20 ซม. ปักในแนวดิ่ง

ใส่ปุ๋ยสูตร 15 – 15 – 15 อัตรา 25 – 50 กก./ไร่ หลังปลูก 1 เดือน ซึ่งหากสามารถใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมักร่วมด้วยก็จะเป็นสิ่งที่ดี หลังเก็บเกี่ยวยอดครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ยยูเรีย อัตรา 25 กก./ไร่ หรือใช้ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก 500 – 1,000 กก./ไร่ พร้อมพูนกลบปุ๋ย หลังการเก็บเกี่ยวยอดครั้งที่ 2 หมุนกลับไปใช้ปุ๋ยสูตร 15 – 15 – 15 หมุนวนกันไปเรื่อยๆ

การเก็บเกี่ยว ตัดส่วนยอดที่มีสีเขียวทั้งต้นหลังปลูกทุก 2 – 3 เดือน โดยเหลือส่วนที่แตกใหม่เอาไว้ประมาณ 5 ซม. ผลผลิตยอดแห้งจะได้ประมาณ 2 ตัน/ไร่/ปี และหากปฏิบัติบำรุงตออย่างถูกต้องจะเก็บเกี่ยวได้มากกว่า 3 ปี

การปลูกเพื่อผลผลิตหัว พันธุ์ที่เหมาะสมได้แต่ ห้วยบง 60 ระยอง 5 ระยอง 7 ระยอง 72

ใช้ระยะปลูก 1 x 1 หรือ 1.2 x 0.8 เมตร ใช้ท่อนพันธุ์ความยาว 15 – 20 ซม. ปักในแนวดิ่ง

ใส่ปุ๋ยสูตร 15 – 15 -15 อัตรา 50 กก./ไร่ หลังปลูก 1 เดือน และควรใส่ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมักร่วมด้วยในอัตรา 1,000 กก./ไร่

การเก็บเกี่ยว อายุเก็บเกี่ยวโดยทั่วไปคือ 12 เดือน และสามารถยืดเวลารอการเก็บเกี่ยวไปได้ถึงอายุ 18 เดือน หากดินมีความอุดมสมบูรณ์และมีฝนกระจายตัวดีมันสำปะหลังสามารถให้ผลผลิตได้มากกว่า 10 ตัน/ไร่

2. การผลิตอ้อยอาหารสัตว์

เป็นอ้อยลูกผสมที่มีลักษณะเหมาะสมกับการใช้เป็นหญ้าอาหารสัตว์ คือ มีลำเล็ก แตกกอดี ใบมาก โตเร็ว ทนแล้ง ตัดได้หลายครั้ง

การปลูก เตรียมดินโดยการไถ – พรวนแล้วเปิดเป็นร่องระยะห่างระหว่างร่องประมาณ 1 เมตร วางต้นพันธุ์เรียงต่อกันไปตามความยางร่อง ใช้มีดสับแต่ละลำออกเป็น 3 – 4 ท่อน กลบดินทับท่อนพันธุ์หนา 2 – 3 นิ้ว หากมีต้นพันธุ์มากพอ การวางต้นพันธุ์ลำคู่จะช่วยให้อ้อยปลูกมีจำนวนต้นมากขึ้น ส่งผลให้ได้ผลผลิตมากขึ้น

การใส่ปุ๋ย หลังอ้อยงอก 1 เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร 15 – 15 – 15 อัตรา 25 กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยคอกอัตรา 500 กก./ไร่ หลังเก็บเกี่ยวครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ยยูเรียอัตรา 25 กก/ไร่ ส่วนการเก็บเกี่ยวครั้งต่อ ๆ ไป การใส่ปุ๋ยให้สลับหมุนวนกันไป

การเก็บเกี่ยว ครั้งแรกของการปลูกสามารถเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่อายุ 2 ถึง 6 เดือน ขึ้นกับพันธุ์ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการได้รับน้ำ ครั้งต่อไปสามารถตัดได้ทุก 2 ถึง 4 หรือ 6 เดือน ขึ้นกับรูปแบบที่จะนำไปให้สัตว์กิน การเก็บเกี่ยวทุก 4 เดือน รวมแล้วสามารถให้ผลผลิตต้นสดได้สูงถึง 20 ตันต่อปี โดยมีโปรตีนเฉลี่ย 5 – 6 เปอร์เซ็นต์

ได้เกษตรกรชาวสวนยางและสวนปาล์มน้ำมันปลูกใหม่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์ จำนวน 50 ราย พื้นที่ประมาณ 50 ไร่ ดำเนินการในจังหวัดสงขลา 10 ราย จังหวัดสตูล 20 ราย และจังหวัดนราธิวาส 20 ราย โดยศูนย์เครือข่ายในพื้นที่ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 ได้ทำแปลงทดสอบฯ ร่วมกับเกษตรกร และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 50 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์ และได้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต (ท่อนพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และอื่นๆ) ให้แก่เกษตรกรทั้ง 50 ราย ๆ ละ 1 ไร่

จากการเก็บข้อมูลผลผลิตอ้อยอาหารสัตว์ พบว่า การใช้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยอาหารสัตว์ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตอ้อยอาหารสัตว์ 20,000 กิโลกรัม/ไร่/ปี มีรายได้สุทธิ 8,450 บาท/ไร่/ปี (ตารางที่ 8) ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

ตารางที่ 8 ผลของการใช้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยอาหารสัตว์ตามคำแนะนำต่อผลผลิตอ้อยอาหารสัตว์ ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

ชนิดพืช	ผลผลิต (กก./ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุน (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
วิธีแนะนำ	20,000	14,000	5,550	8,450

***หมายเหตุ ราคาอ้อยอาหารสัตว์เฉลี่ย 0.70 บาท/กิโลกรัม**

สรุปผลการดำเนินงาน

การใช้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยอาหารสัตว์ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตสดอ้อยอาหารสัตว์ 20,000 กิโลกรัม/ไร่/ปี และมีรายได้สุทธิ 8,450 บาท/ไร่/ปี และสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารสัตว์ในพื้นที่ ส่งผลให้มีกำไรจากการเลี้ยงสัตว์มากขึ้น เนื่องจากสามารถพึ่งพาตนเอง ผลิตอาหารสัตว์ได้ โดยเป็นการลดต้นทุนในการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่

แปลงอ้อยอาหารสัตว์เกษตรกรจังหวัดสงขลา

แปลงอ้อยอาหารสัตว์เกษตรกรจังหวัดปัตตานี

แปลงอ้อยอาหารสัตว์เกษตรกรจังหวัดนราธิวาส

แปลงอ้อยอาหารสัตว์เกษตรกรจังหวัดนราธิวาส

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
2. พัฒนาขีดความสามารถในการผลิตการบริโภค
3. ฟื้นฟูและขยายเกษตรกรเครือข่ายกิจกรรมยั่งยืน
4. สร้างอาชีพและทักษะวิชาการที่หลากหลาย
5. สร้างความเข้มแข็งเพิ่มความมั่นคง
6. เกษตรกรสามารถเข้าใจแนวทางเทคโนโลยีที่ทำให้ได้เพิ่มผลผลิต
7. มีความเป็นอยู่ดีขึ้น
8. พึ่งพาตนเองได้
9. เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน

6 การพัฒนาตลาดกลางยางพาราจังหวัดยะลา

สถานการณ์ปัญหา

การตลาดกลางยางพาราของชาวสวนยางพาราในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาการกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง ทำให้รายได้ของเกษตรกรต่ำ

กลยุทธ์

เพิ่มทางเลือกด้านการตลาดของผลผลิตยางพาราโดยการจัดการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ลดปัญหาการกดราคารับซื้อผลผลิตยางพาราของพ่อค้าคนกลาง ฝึกอบรมให้ชาวสวนยางพาราได้รับความรู้ด้านการตลาด

เป้าหมาย

เพิ่มราคาผลผลิต/กิโลกรัม 0.50-1.00 บาท/กิโลกรัม โดยเกษตรกรในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาสได้รับประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านการตลาดยางพารา 2,400 คน/ปี

วิธีการดำเนินงาน

1. ขั้นตอนการให้บริการ

2.1.1 การลงทะเบียน โดยใช้บัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาบัญชีธนาคารกรุงไทย

2.1.2 การคัดคุณภาพยาง ยางแผ่นดิบ และ ยางแผ่นรมควัน

2.1.3 การชั่งน้ำหนักยาง ชั่งโดยเครื่องชั่งระบบคอมพิวเตอร์

2.1.4 การประมูลยาง ยื่นประมูลทาง โทรสาร หรือโทรศัพท์

2.1.5 การรับเงินค่ายาง จะโอนเงินเข้าบัญชีผู้ขายยาง

2. การประมูล เปิดประมูลสัปดาห์ละ 2 วัน (วันอังคาร และ วันพฤหัสบดี) ดังนี้

ผลการทดสอบระบบตลาด

(กันยายน 2553-กรกฎาคม 2554)

1. จำนวนสมาชิก ที่นำยางมาขายตลาดกลางยางพารายะลา จำนวน 385 ราย แยกเป็น เกษตรกร 375 ราย (ร้อยละ 97.40) หน่วยงานราชการ 6 ราย (ร้อยละ 1.55) และสหกรณ์การเกษตร 4 ราย (ร้อยละ 1.05) โดยสมาชิกส่วนใหญ่มาจากจังหวัดยะลา คิดเป็นร้อยละ 89.25 รองลงมาจังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส คิดเป็นร้อยละ 6.15 และ 4.60 ตามลำดับ

2. ปริมาณและมูลค่า ปริมาณยางเข้าสู่ตลาด จำนวน 838.03 ตัน คิดเป็นมูลค่า 117.95 ล้านบาท โดยแยกเป็น

2.1 ยางแผ่นดิบ จำนวน 820.13 ตัน (มูลค่า 115.37 ล้านบาท) แยกเป็นยางแผ่นดิบคุณภาพ 5-7% สูงสุด (ร้อยละ 44.34) รองลงมา คุณภาพ 3-5% (ร้อยละ 28.26) คุณภาพ 7-10% (ร้อยละ 20.68) คุณภาพ 10-15% (ร้อยละ 5.02) และคุณภาพดี (ร้อยละ 1.70)

2.2 ยางแผ่นรมควัน จำนวน 17.90 ตัน (มูลค่า 2.59 ล้านบาท) แยกเป็น ยางแผ่นรมควันชั้น 3 (ร้อยละ 66.09) สูงสุด รองลงมาชั้น 4 (ร้อยละ 26.34) ชั้น5 (ร้อยละ 5.55) ยาง Cutting (ร้อยละ 3.06) และยางฟองอากาศ (ร้อยละ 2.96)

จำนวนครั้งที่มีผู้มาใช้บริการ

ปี 2554 มีผู้มาใช้บริการตลาดกลางยางพารายะลา จำนวน 1,062 ครั้ง

การประมูล

	รอบเช้า	รอบบ่าย
ยางแผ่นดิบ	ประมูล 10.00 – 10.30 น.	ประมูล 13.00 – 14.00 น.
ยางแผ่นรมควัน	ประมูล 10.00 – 11.00 น.	ประมูล 13.30 – 14.30 น.

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นศูนย์กลางประกาศราคาที่มีการซื้อขายจริง เกษตรกรใช้เป็นราคาอ้างอิง และต่อรองการซื้อขาย

2. เกษตรกรขายยางได้ราคาที่สูงกว่าตลาดท้องถิ่น รับเงินค่ายาง

3. ยกระดับราคายางท้องถิ่นให้สูงขึ้น พ่อค้าคนกลางใช้ราคาตลาดกลางกำหนดราคารับซื้อ

4. เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจยางสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านยางได้อย่างเท่าเทียมกัน

ตาชั่งใหญ่

ปริมาณยาง

ผู้ใช้บริการตลาดกลาง

คัดคุณภาพยาง

เตรียมชั่งน้ำหนักยาง

ราคาประมูล

ชั่งน้ำหนักยาง

จุดจ่ายเงิน

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

จัดนิทรรศการ **"การผลิตน้ำลองกอง 50%"** ในงานวันลองกอง ณ จ.นราธิวาส วันที่ 21-25 กันยายน 2554 ซึ่งเป็นเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรที่นำมาพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพเกษตรกร ในโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

จัดนิทรรศการ **"งานวิจัยดีเด่นประเภทบริการวิชาการ : โครงการส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้"** ในงานประชุมวิชาการกรมวิชาการเกษตร ประจำปี 2554 ณ โรงแรมรามาการ์เดน กรุงเทพฯ วันที่ 9-11 พฤษภาคม 2554

โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับรางวัลงานวิจัยดีเด่น ประเภทบริการวิชาการ ของกรมวิชาการเกษตร ประจำปี 2553

จัดนิทรรศการ **“โครงการส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้”** ในงาน 111 ปียางพารา ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง จ.ตรัง วันที่ 28-29 มีนาคม 2554

จัดทำหนังสือ **“รายงานผลการดำเนินงานประจำปี โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปี 2554”**

จากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ หน่วยงานต่างๆ ผู้สื่อข่าว และเกษตรกรได้ให้ความสนใจในโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างมาก โดยเกษตรกร และบางหน่วยงานได้ขอข้อมูลเทคโนโลยีการผลิตพืช และโปสเตอร์โครงการฯ เพื่อนำไปเผยแพร่ผลการดำเนินงานสู่ประชาชนและผู้สนใจในท้องถิ่นต่างๆ

สรุปผลการดำเนินงาน

1. เกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางด้านการผลิตพืช จำนวน 7,282 ราย (104.03 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย) โดยผู้เข้าอบรมได้รับความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 41.77 เปอร์เซ็นต์ และผู้เข้าอบรมจำนวนมากถึง 6,930 ราย คิดเป็น 95.17 เปอร์เซ็นต์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและได้คะแนนหลังฝึกอบรม ตั้งแต่ 70 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจถึงเทคโนโลยีการผลิตพืชเพิ่มขึ้น จนสามารถนำไปพัฒนาอาชีพ สร้างอาชีพ สอนอาชีพ เพิ่มรายได้ เพิ่มความมั่นคง ยั่งยืนให้กับตนเองและสังคม

2. สามารถสร้างแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช 15 ชนิด 48 แปลง 340 ไร่ และผักไร้ดิน 150 มุ้ง ในพื้นที่ศูนย์ฯ โดยมีเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3,527 ราย เข้ามาศึกษาดูงานในแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชทำให้เกษตรกรได้เข้าใจ เรียนรู้วิธีการปฏิบัติดูแลรักษาตามเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

3. เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 373 ราย สามารถเข้าถึงองค์ความรู้นอกพื้นที่ด้านการผลิตไม้ผล การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การตลาด การจัดการทรัพยากรในไร่นาอย่างคุ้มค่า การบริหารการจัดการกระบวนการผลิต ในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าเกษตรให้สมดุลระหว่างการผลิตกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้โดยยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการผลิตพืชไร่พันธุ์แนะนำใหม่ของภาคใต้ ได้แก่ การผลิตถั่วหรั่งอายุสั้น (85 วัน) การผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์ลูกผสม และการผลิตอ้อยอาหารสัตว์ ทำให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ เกิดแนวคิด แนวปฏิบัติ และสามารถต่อยอดเทคโนโลยีใหม่ๆ ในพื้นที่ สร้างแรงบันดาลใจในการสร้างอาชีพใหม่ และพัฒนาอาชีพเดิมของตนเองและชุมชน

4. ขยายผลการนำเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรไปสู่เกษตรกร จำนวน 1,335 ราย พื้นที่ 2,535 ไร่ ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรในแปลงเกษตรกรมีปริมาณและคุณภาพดีขึ้น และมีรายได้สูงขึ้น

4.1 เทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสาน ทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตยางแห้งเพิ่มขึ้นเป็น 283.15 กิโลกรัม/ไร่/ปี โดยที่เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีแบบเดิม 6,557 บาท/ไร่/ปี และเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับพื้นที่ เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยไม่ยุ่งยาก ส่วนการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้ผลผลิตยางแห้งในแปลงเกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็น 263.89 กิโลกรัม/ไร่/ปี โดยที่เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีแบบเดิมประมาณ 3,611 บาท/ไร่/ปี แต่วิธีการอาจจะยุ่งยาก เนื่องจากต้องเก็บตัวอย่างดิน ผสมปุ๋ยใช้เอง และเสียค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารในดิน

4.2 เทคโนโลยีการจัดการลองกองคุณภาพ ปี 2554 ลองกองไม่มีการออกดอกในฤดูกาล จึงไม่มีผลผลิต เนื่องจากในพื้นที่มีปริมาณฝนตกอย่างต่อเนื่องทำให้ไม่มีช่วงแล้งยาวนานพอที่จะกระตุ้นการออกดอกของลองกองได้

4.3 เทคโนโลยีการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของกรมวิชาการเกษตร ทำให้ผลผลิตทะลายสดในแปลงเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากวิธีปฏิบัติแบบเดิมของเกษตรกร โดยเพิ่มขึ้นจาก 1,257.50 กิโลกรัม/ไร่/ปี เป็น 2,913.00 กิโลกรัม/ไร่/ปี สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีแบบเดิม 6,811.67 บาท/ไร่/ปี

4.4 เทคโนโลยีการผลิตผักไร้ดิน ข้าวโพดหวาน และสับปะรดของกรมวิชาการเกษตร สามารถสร้างรายได้ ให้กับเกษตรกร 10,000 บาท/มุ้ง/ปี 12,584 บาท/ไร่ และ 14,983 บาท/ไร่ ตามลำดับ ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4.5 เทคโนโลยีการผลิตอ้อยอาหารสัตว์ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร 8,450 บาท/ไร่/ปี และสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารสัตว์ในพื้นที่ส่งผลให้มีกำไรจากการเลี้ยงสัตว์มากขึ้น เนื่องจากสามารถพึ่งพาตนเอง ผลิตอาหารสัตว์ได้ โดยเป็นการลดต้นทุนในการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่

5. กิจกรรมการพัฒนาตลาดกลางยางพาราจังหวัดยะลา ทำให้เกษตรกรขายยางให้กับตลาดกลาง (141.19 บาท/กิโลกรัม) ได้ราคาสูงกว่าในตลาดท้องถิ่นยะลามากถึง 5.73 บาท/กิโลกรัม (135.46 บาท/กิโลกรัม) โดย ตุลาคม 2553 - กรกฎาคม 2554 ปริมาณยางเข้าสู่ตลาดกลางยางพารายะลา จำนวน 838.03 ตัน คิดเป็นมูลค่า 118.32 ล้านบาท นอกจากจะสามารถยกระดับราคายางท้องถิ่นให้สูงขึ้นแล้ว พ่อค้าคนกลางยังใช้ราคาตลาดกลางกำหนดราคารับซื้อจากเกษตรกร ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ ได้รับประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านการตลาดยางพารา ลดปัญหาการกดราคารับซื้อผลผลิตยางพาราของพ่อค้าคนกลาง

จากหลักการดำเนินงาน ตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ทำให้เกษตรกรสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สังคม และเศรษฐกิจ และเป็นการเพิ่มทางเลือกด้านการตลาดของผลผลิตยางพาราให้กับเกษตรกร ลดปัญหาการกดราคารับซื้อผลผลิตยางพาราของพ่อค้าคนกลาง จนกระทั่งทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น เพิ่มความมั่นคง ยั่งยืน และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่เกษตรกรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 1 พื้นที่ดำเนินงานกิจกรรมการใส่ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน ในระดับตำบลของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	พื้นที่ดำเนินงาน	
				ตำบล	อำเภอ
สงขลา	20	20	60	ประกอบ ท่าประดู่ ปลักหนู	นาทวี
				วังใหญ่	เทพา
สตูล	20	20	60	วังประจัน	ควนโดน
				อุไดเจริญ ทุ้งนุ้ย	ควนกาหลง
				ป่าแก่บ่อหิน	ทุ่งหว้า
				ปาล์มพัฒนา นิคมพัฒนา	อ.มะนัง
ปัตตานี	20	20	60	แม่ลาน ป่าไร่ ม่วงเตี้ย	แม่ลาน
นราธิวาส	20	20	60	สุไหงปาดี สากอ	สุไหงปาดี
				สุวารี	รือเสาะ
				บาเจาะ	บาเจาะ

ตารางที่ 2 พื้นที่ดำเนินงานกิจกรรมการใช้ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสานเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี ในระดับตำบลของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	พื้นที่ดำเนินงาน	
				ตำบล	อำเภอ
สงขลา	40	40	120	ประกอบ ท่าประดู่ ปลักหนู	นาทวี
				วังใหญ่	เทพา
				ท่าชะมวง	รัตภูมิ
				สำนักแต้ว	สะเดา
				น้ำขาว	จะนะ
สตูล	40	40	120	วังประจัน	ควนโดน
				อุไดเจริญ ทุ้งนุ้ย	ควนกาหลง
				ป่าแก่บ่อหิน	ทุ่งหว้า
				ปาล์มพัฒนา นิคมพัฒนา	อ.มะนัง
ปัตตานี	50	50	150	แม่ลาน ป่าไร่ ม่วงเตี้ย	แม่ลาน
ยะลา	100	70	210	ตาชี	ยะหา
				อัยเยอร์เวง	เบตง
นราธิวาส	50	50	150	สุไหงปาดี ปะลุรู	สุไหงปาดี
				สุวารี	รือเสาะ
				บาเจาะ	บาเจาะ

ตารางที่ 3 พื้นที่ดำเนินงานกิจกรรมการจัดการทรงพุ่มในการเตรียมความพร้อมของต้นลองกอง ในระดับตำบลของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	พื้นที่ดำเนินงาน	
				ตำบล	อำเภอ
สงขลา	10	10	20	ประกอบ ท่าประดู่ ปลักหนู	นาทวี
				ท่าชะมวง	รัตภูมิ
				สำนักแต้ว	สะเดา
สตูล	10	10	20	วังประจัน	ควนโดน
				อุไดเจริญ ทุ้งนุ้ย	ควนกาหลง
				ป่าแก่บ่อหิน	ทุ่งหว้า
				ปาล์มพัฒนา นิคมพัฒนา	อ.มะนัง
ปัตตานี	10	10	20	ทุ่งคล้า	สายบุรี
				ทรายขาว	โคกโพธิ์
ยะลา	10	20	40	ตาชี	ยะหา
				อัยเยอร์เวง	เบตง
				ลำพญา	เมือง
นราธิวาส	20	20	40	ปะลุรู	สุไหงปาดี
				สากอ	
				ริโก๋	
				โล๊ะจูด	แว้ง
				กายูคละ	
				สุไหงโก-ลก	สุไหงโก-ลก
				บ้านกาหลง	ศรีสาคร
				บาเจาะ	บาเจาะ

ตารางที่ 4 พื้นที่ดำเนินงานกิจกรรมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีแบบผสมผสานในสวนลองกองเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี ในระดับตำบล ของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	พื้นที่ดำเนินงาน	
				ตำบล	อำเภอ
สงขลา	40	40	80	ประกอบ ท่าประดู่ ปลักหนู	นาทวี
				วังใหญ่	เทพา
				ท่าชะมวง	รัตภูมิ
				ลำนักแต้ว	สะเดา
สตูล	40	40	80	วังประจัน	ควนโดน
				อุไดเจริญ ทุ้งนุ้ย	ควนกาหลง
				ป่าแก่บ่อหิน	ทุ่งหว้า
				ปาล์มพัฒนา นิคมพัฒนา	อ.มะนัง
ปัตตานี	40	40	80	ทุ่งคล้า	สายบุรี
				ทรายขาว	โคกโพธิ์
ยะลา	100	20	40	ตาชี	ยะหา
				ธารโต คีรีเขต	ธารโต
				ลำพญา	เมือง
นราธิวาส	100	100	200	ลำภู	เมือง
				มาโมง	สุคิริน
				ปาเสมัส	สุไหงโก-ลก
				บ้านกาหลง	ศรีสาคร

ตารางที่ 5 พื้นที่ดำเนินงานกิจกรรมจัดการช่อดอกช่อผลในการเพิ่มคุณภาพผลผลิตลองกอง ในระดับตำบลของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	พื้นที่ดำเนินงาน	
				ตำบล	อำเภอ
สงขลา	10	10	20	ประกอบ ท่าประดู่ ปลักหนู	นาทวี
				ท่าชะมวง	รัตภูมิ
				สำนักแต้ว	สะเดา
สตูล	10	10	20	วังประจัน	ควนโดน
				อุไดเจริญ ทุ้งนุ้ย	ควนกาหลง
				ป่าแก่บ่อหิน	ทุ่งหว้า
				ปาล์มพัฒนา นิคมพัฒนา	อ.มะนัง
ปัตตานี	10	10	20	ทุ่งคล้า	สายบุรี
				ทรายขาว	โคกโพธิ์
ยะลา	10	20	40	ตาชี	ยะหา
				ธารโต คีรีเขต	ธารโต
				ลำพญา	เมือง
นราธิวาส	20	20	40	รือเสาะ	รือเสาะ
				กายูคละ	แว้ง
				แว้ง	
				ปะลุรู	สุไหงปาดี
				สุคิริน	สุคิริน
				บ้านกาหลง	ศรีสาคร

ตารางที่ 6 พื้นที่ดำเนินงานกิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ในระดับตำบลของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	พื้นที่ดำเนินงาน	
				ตำบล	อำเภอ
สงขลา	5	5	25	น้ำขาว	ระโนด
สตูล	15	15	75	ปาล์มพัฒนา อุไดเจริญ	อ.มะนัง ควนกาหลง
ปัตตานี	15	15	75	ลิปะสะโง มะกรูด	หนองจิก โคกโพธิ์

ตารางที่ 7 พื้นที่ดำเนินงานกิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวานเชิงพาณิชย์ ในระดับตำบลของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	พื้นที่ดำเนินงาน	
				ตำบล	อำเภอ
สงขลา	100	100	100	ฉาง	นาทวี
				บ้านนา	จะนะ
				สะบ้าย้อย ทุ่งพอ เขาแดง คูหา ท่ามวง	สะบ้าย้อย
				สะกอม	เทพา
สตูล	50	50	50	ทุ่งหว้า	ทุ่งหว้า
				คลองขุด บ้านควน	เมือง
ปัตตานี	50	50	50	น้ำดำ บางเขา	หนองจิก
				แป้น	สายบุรี
				แม่ลาน	แม่ลาน
				ท่าข้าม ตาลีอาย	ปานาเระ
				มะกรูด	โคกโพธิ์
ยะลา	50	90	90	วังพญา ท่าธง	รามัญ
นราธิวาส	50	50	50	รือเสาะ	รือเสาะ
				ลำภู	เมือง
				เรียง	รือเสาะ

ตารางที่ 8 พื้นที่ดำเนินงานกิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดิน ในระดับตำบลของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	พื้นที่ดำเนินงาน	
			ตำบล	อำเภอ
นราธิวาส	60	60	ปะลุรู ริโก๋ สุไหงปาดี โต๊ะเด็ง	สุไหงปาดี

ตารางที่ 9 พื้นที่ดำเนินงานกิจกรรมการจัดการการผลิตหน่อพันธุ์สับปะรดปลอดโรคเหี่ยว และการจัดการศัตรูพืชเพื่อป้องกันการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรดในระดับตำบลของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	พื้นที่ดำเนินงาน	
				ตำบล	อำเภอ
สงขลา	60	60	60	สะท้อน	นาทวี
สตูล	40	40	40	อุไดเจริญ	ควนกาหลง
				ปาล์มพัฒนา นิคมพัฒนา	กิ่ง อ.มะนัง
ปัตตานี	25	25	25	แม่ลาน	ควนกาหลง

ตารางที่ 10 พื้นที่ดำเนินงานกิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่อาหารสัตว์ ในระดับตำบลของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	พื้นที่ดำเนินงาน	
				ตำบล	อำเภอ
สงขลา	10	10	10	สะท้อน	นาทวี
สตูล	20	20	20	อุไดเจริญ	ควนกาหลง
				ปาล์มพัฒนา นิคมพัฒนา	กิ่ง อ.มะนัง
นราธิวาส	20	20	20	ปะลุรู ริโก๋ สากอ	สุไหงปาดี
				เรียง	รือเสาะ

ตารางที่ 11 ผลการทดสอบความรู้ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา” ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนเกษตร (ราย)	คะแนน (%)			จำนวนผู้อบรมที่มีความรู้เพิ่มขึ้น		จำนวนผู้ที่อบรมที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 70% ขึ้นไป	
		ก่อนอบรม	หลังอบรม	ที่เพิ่มขึ้น	ราย	(%)	ราย	(%)
สงขลา	77	54.68	75.58	38.22	74	96.10	73	94.81
สตูล	127	43.31	75.28	73.82	123	96.85	117	92.13
ปัตตานี	150	49.33	85.46	73.24	150	100.00	150	100.00
ยะลา	188	68.25	86.40	26.59	188	100.00	188	100.00
นราธิวาส	175	56.80	83.26	46.29	171	97.71	171	97.71
รวม	**717**	**55.62**	**82.30**	**50.77**	**706**	**98.47**	**699**	**97.49**

ตารางที่ 12 ผลการทดสอบความรู้ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตร “เทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพ” ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนเกษตร (ราย)	คะแนน (%)			จำนวนผู้อบรมที่มีความรู้เพิ่มขึ้น		จำนวนผู้ที่อบรมที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 70% ขึ้นไป	
		ก่อนอบรม	หลังอบรม	ที่เพิ่มขึ้น	ราย	(%)	ราย	(%)
สงขลา	193	57.51	81.66	41.99	186	96.37	178	92.23
สตูล	210	54.57	80.33	47.21	204	97.14	194	92.38
ปัตตานี	308	59.69	90.71	51.97	308	100.00	303	98.38
ยะลา	313	62.30	90.36	45.04	301	96.17	289	92.33
นราธิวาส	550	63.36	83.23	32.34	545	99.09	529	96.18
รวม	**1574**	**60.54**	**85.53**	**41.87**	**1544**	**98.09**	**1493**	**94.85**

ตารางที่ 13 ผลการทดสอบความรู้ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน” ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนเกษตร (ราย)	คะแนน (%)			จำนวนผู้อบรมที่มีความรู้เพิ่มขึ้น		จำนวนผู้ที่อบรมที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 70% ขึ้นไป	
		ก่อนอบรม	หลังอบรม	ที่เพิ่มขึ้น	ราย	(%)	ราย	(%)
สงขลา	191	40.00	75.08	87.70	190	99.48	180	94.24
สตูล	265	48.04	79.77	66.05	264	99.62	248	93.58
ปัตตานี	204	51.22	84.46	64.90	204	100.00	201	98.53
นราธิวาส	700	54.67	81.06	48.18	697	99.57	693	99.00
รวม	**1360**	**50.80**	**80.48**	**59.72**	**1355**	**99.63**	**1322**	**97.21**

ตารางที่ 14 ผลการทดสอบความรู้ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักไร้ดิน” ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2554

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนเกษตร (ราย)	คะแนน (%)			จำนวนผู้อบรมที่มีความรู้เพิ่มขึ้น		จำนวนผู้ที่อบรมที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 70% ขึ้นไป	
		ก่อนอบรม	หลังอบรม	ที่เพิ่มขึ้น	ราย	(%)	ราย	(%)
สงขลา	56	59.76	77.02	28.88	56	100.00	49	87.50
ปัตตานี	50	55.60	81.80	47.12	50	100.00	45	90.00
ยะลา	183	56.42	80.00	41.79	179	97.81	174	95.08
นราธิวาส	50	50.40	70.00	38.89	50	100.00	50	100.00
รวม	**339**	**55.96**	**78.30**	**40.02**	**355**	**98.82**	**318**	**93.81**

ตารางที่ 15 ผลการทดสอบความรู้ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่เศรษฐกิจ” ปี 2554

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนเกษตร (ราย)	คะแนน (%)			จำนวนผู้อบรมที่มีความรู้เพิ่มขึ้น		จำนวนผู้ที่อบรมที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 70% ขึ้นไป	
		ก่อนอบรม	หลังอบรม	ที่เพิ่มขึ้น	ราย	(%)	ราย	(%)
หลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวานเชิงพาณิชย์”								
สงขลา	162	300	59.83	82.07	37.17	300	100.00	300
สตูล	105	230	56.61	77.22	36.41	230	100.00	186
ปัตตานี	158	75.37	95.00	26.04	158	100.00	158	100.00
ยะลา	148	68.72	79.56	15.77	148	100.00	148	100.00
นราธิวาส	300	61.97	82.27	33.43	271	90.33	255	85.00
รวม	**1136**	**63.06**	**82.61**	**31.69**	**1107**	**97.45**	**1047**	**92.17**
หลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดเชิงพาณิชย์”								
สตูล	277	62.71	82.71	31.89	277	100.00	266	96.03
ปัตตานี	108	55.83	86.48	54.90	108	100.00	101	93.52
รวม	**385**	**60.78**	**83.76**	**38.35**	**385**	**100.00**	**367**	**95.32**
หลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยคั้นน้ำ”								
ปัตตานี	**50**	44.00	83.60	90.00	50	100.00	50	100.00
รวม	**50**	44.00	83.60	90.00	50	100.00	50	100.00
หลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่ท้องถิ่น”								
ปัตตานี	**102**	53.92	84.64	56.90	102	100.00	102	100.00
รวม	**102**	53.92	84.64	56.90	102	100.00	102	100.00
รวมทั้งหมด	**1673**	61.41	83.03	36.50	1644	98.27	1566	93.60

ตารางที่ 16 ผลการทดสอบความรู้ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตร “เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพผลิตพืชไร่อาหารสัตว์” ปี 2553

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนเกษตร (ราย)	คะแนน (%)			จำนวนผู้อบรมที่มีความรู้เพิ่มขึ้น		จำนวนผู้ที่อบรมที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 70% ขึ้นไป	
		ก่อนอบรม	หลังอบรม	ที่เพิ่มขึ้น	ราย	(%)	ราย	(%)
สงขลา	100	70.50	85.80	21.70	100	100.00	92	92.00
สตูล	150	74.58	89.20	19.60	150	100.00	146	97.33
ปัตตานี	50	57.20	87.40	52.80	50	100.00	48	96.00
นราธิวาส	300	57.40	76.63	33.84	276	92.00	274	91.33
รวม	**600**	**63.86**	**82.20**	**29.84**	**576**	**96.00**	**560**	**93.33**

ตารางที่ 17 ผลการทดสอบความรู้ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตร “การปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นเพื่อเข้าสู่ตลาดกลางยางพารา” ปี 2554

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนเกษตร (ราย)	คะแนน (%)			จำนวนผู้อบรมที่มีความรู้เพิ่มขึ้น		จำนวนผู้ที่อบรมที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 70% ขึ้นไป	
		ก่อนอบรม	หลังอบรม	ที่เพิ่มขึ้น	ราย	(%)	ราย	(%)
ปัตตานี	150	52.93	89.66	69.39	150	100.00	149	99.33
ยะลา	304	65.56	82.35	25.61	295	97.04	289	95.07
นราธิวาส	200	61.25	86.80	42.50	200	100.00	188	94.00
รวม	**654**	**61.35**	**85.39**	**40.82**	**645**	**98.62**	**626**	**95.72**

ตารางที่ 18 ผลการทดสอบความรู้ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมการศึกษาดูงานนอกพื้นที่ เรื่อง “111 ปี แห่งการเรียนรู้ยางพาราไทย” และ “มหกรรมเกษตรก้าวไกล ใต้ร่มพระบารมี” ปี 2554

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนเกษตร (ราย)	คะแนน (%)			จำนวนผู้อบรมที่มีความรู้เพิ่มขึ้น		จำนวนผู้ที่อบรมที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 70% ขึ้นไป	
		ก่อนอบรม	หลังอบรม	ที่เพิ่มขึ้น	ราย	(%)	ราย	(%)
สงขลา	70	57.14	79.29	38.76	68	97.14	66	94.29
สตูล	104	55.83	77.40	38.64	104	100.00	101	97.12
ปัตตานี	51	53.92	79.56	47.55	51	100.00	47	92.16
ยะลา	45	55.83	86.48	54.90	45	100.00	44	97.78
นราธิวาส	95	62.73	82.92	32.18	95	100.00	88	92.63
รวม	**365**	**57.61**	**80.62**	**40.23**	**363**	**99.45**	**346**	**94.79**

หมายเหตุ : เกษตรกรจังหวัด สงขลา ศึกษาดูงานเรื่อง “111 ปี แห่งการเรียนรู้ยางพาราไทย” เกษตรกรจังหวัด สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ศึกษาดูงานเรื่อง “มหกรรมเกษตรก้าวไกล ใต้ร่มพระบารมี”

เทคโนโลยีการผลิตพืช ในแปลงต้นแบบการผลิตพืช

การผลิตยางพารา

เทคโนโลยีการผลิตยางพาราก่อนเปิดกรีด

การเตรียมดิน

ปรับเกลี่ยพื้นที่ กำจัดวัชพืชและตอไม้

การปลูก

ระยะปลูก 7x3 เมตร ได้ 76 ต้นต่อไร่ ขุดหลุมขนาด 50x50x50 เซนติเมตร ดินที่ขุดแบ่งเป็น 2 ชั้น นำดินชั้นบนผสมปุ๋ยอินทรีย์หลุมละ 4 กิโลกรัม ใส่ก้นหลุม และดินชั้นล่างผสมหินฟอสเฟต อัตรา 170 กรัมต่อหลุม แล้วกลบดินล่างที่คลุกปุ๋ยลงไปให้เต็มหลุม

การใส่ปุ๋ย

ปีที่ 1

อายุ 2 เดือน ใส่ 20-8-20 อัตรา 50 กรัม

อายุ 8 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 50 กรัม

ปีที่ 2

อายุ 14 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 80 กรัม

อายุ 20 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 80 กรัม

ปีที่ 3

อายุ 27 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 80 กรัม

อายุ 36 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 80 กรัม

การควบคุมหรือป้องกันกำจัดวัชพืช

ไกลโฟเสท (48%SL) อัตรา 750-1,000 มิลลิลิตรต่อไร่ หรือพาราควอท (27.6 % SL) อัตรา 400 มิลลิลิตรต่อไร่

เทคโนโลยีการผลิตยางพาราหลังเปิดกรีด

1. การใช้ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน

วิธีการปฏิบัติ

1. เก็บตัวอย่างดินก่อนการทดลองที่ระดับความลึก 0-15 เซนติเมตร เพื่อวิเคราะห์สมบัติทางเคมีและธาตุอาหารในดิน ได้แก่ OM Available P และ Exchangeable K

2. ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยใส่ปุ๋ยตามหลักเกณฑ์การใส่ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน (ตารางที่ 1) โดยแบ่งใส่ปีละ 2 ครั้งเท่าๆกัน ช่วงต้นฤดูฝน (หลังยางผลัดใบ ขณะที่ใบเพสลาด) และปลายฤดูฝน (ก่อนใบยางแก่) โดยวิธีการหว่านระหว่างแถวยางแล้วกลบปุ๋ย

ชนิดธาตุอาหาร	ระดับวิกฤตในดิน	ปริมาณธาตุอาหารที่ใช้ (กรัม/ต้น/ปี)	
		> ระดับวิกฤต	< ระดับวิกฤต
N (%)	< 0.10	150	300
avai. P (mg./Kg.)	< 11	50	100
Exch. K (mg./Kg.)	< 40	180	240

2. การใช้ปุ๋ยยางพาราแบบผสมผสานเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี

วิธีการปฏิบัติ

การใส่ปุ๋ยแบบผสมผสาน (ปุ๋ยเคมี 30-5-18 อัตรา 750 กรัมร่วมกับการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 2 กิโลกรัมต่อต้น) สำหรับการใส่ปุ๋ยสูตร 30-5-18 อัตรา 0.75 กรัมต่อต้นต่อปี แบ่งใส่ปีละ 2 ครั้งเท่าๆกัน ช่วงต้นฤดูฝน (หลังยางผลัดใบ ขณะที่ใบเพสลาด) และปลายฤดูฝน (ก่อนใบยางแก่) โดยวิธีการหว่านระหว่างแถวยางแล้วกลบปุ๋ย ร่วมกับการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพใส่ 1 ครั้งช่วงต้นฤดูฝน

การผลิตลองกองคุณภาพ

การตัดแต่งกิ่ง

หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตควรมีการตัดแต่งกิ่ง เพราะช่วงนี้เป็นช่วงที่ต้องให้ต้นลองกองมีสภาพสมบูรณ์ที่สุด และมีอาหารเหลือสะสมอยู่ภายในต้นมาก กิ่งที่ควรตัดทิ้งได้แก่ กิ่งที่เป็นโรค กิ่งแห้ง และกิ่งไม่สมบูรณ์ กิ่งเหล่านี้เป็นกิ่งที่ไม่มีประโยชน์ ถ้าตัดทิ้งไปแล้วจะทำให้อาหารภายในต้นมีเหลือมากขึ้น ซึ่งจำเป็นต่อการออกดอกติดผลเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ช่วยให้ได้ทรงพุ่มตามต้องการ โครงสร้างของกิ่งลองกองแข็งแรง และป้องกันโรคและแมลงเข้าทำลาย

การให้ปุ๋ย

ก่อนที่เกษตรกรจะเลือกชนิดของปุ๋ย และใส่ปุ๋ย ควรนำดินไปวิเคราะห์ธาตุอาหารเพื่อดูปริมาณธาตุอาหารในสวน โดยใส่ในอัตราโดยประมาณดังนี้

การให้ปุ๋ยกับลองกองที่ให้ผลผลิตแล้ว

หลังเก็บเกี่ยวผล ให้ตัดแต่งกิ่งและใส่ปุ๋ยคอก หรือ ปุ๋ยหมัก อัตรา 20-30 กิโลกรัมต่อต้น และปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 2 กิโลกรัมต่อต้น

ก่อนออกดอก 1-2 เดือน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24 อัตรา 2 กิโลกรัมต่อต้น

ระยะช่อดอกยืดหรือติดผลอ่อนใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 หรือ 12-12-17+2 อัตรา 1-2 กิโลกรัมต่อต้น

ก่อนเก็บเกี่ยว 1-1 เดือน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 หรือ 0-0-60 อัตรา 1-2 กิโลกรัม ต่อต้น

ช่วงเวลาที่นิยมใส่ปุ๋ยคือ ต้นและปลายฤดูฝน เนื่องจากเป็นช่วงที่มีความชื้นพอเหมาะที่จะสลายให้ปุ๋ยที่เป็นประโยชน์ต่อพืช และลดการสูญเสียปุ๋ยเนื่องจากถูกชะล้าง แต่สำหรับสวนที่มีระบบน้ำก็สามารถให้ในช่วงแล้งได้ด้วย

ตารางที่ 2 การใส่ปุ๋ยลองกองที่ให้ผลผลิตแล้ว

เดือน	สูตรปุ๋ย	อัตราการใส่	ผลลัพธ์
ตุลาคม - พฤศจิกายน	15-15-15	กก./ต้น	บำรุงต้น
	ปุ๋ยคอก	20-30 กก./ต้น	บำรุงต้น
มกราคม - กุมภาพันธ์	8-24-24	กก./ต้น	เร่งการออกดอก
มีนาคม - เมษายน	15-15-15	1-2 กก./ต้น	บำรุงช่อดอก
	12-12-17+2	1-2 กก./ต้น	บำรุงผล
มิถุนายน - กรกฎาคม	13-13-21 หรือ 0-0-60	1-2 กก./ต้น	เพิ่มคุณภาพผล

การให้น้ำ

ให้น้ำโดยใช้สายยางรด ระบบน้ำหยด หรือระบบมินิสปริงเกอร์ ตามความเหมาะสมจนกระทั่งดินชุ่มน้ำ

ในช่วงปีแรกที่ปลูกควรให้น้ำสม่ำเสมอ และเมื่ออายุ 2-3 ปี ควรให้สัปดาห์ละ 2 ครั้งระยะก่อนการออกดอก 1-2 เดือน ควรงดการให้น้ำอย่างน้อย 30-45 วัน เพื่อกระตุ้นการออกดอก

ระยะช่อดอก และติดผล ควรให้น้ำสม่ำเสมอ มิฉะนั้นช่อดอกจะไม่ยืดเท่าที่ควร และผลอาจร่วง และแตกได้ คุณภาพผลไม่ดี

ก่อนเก็บเกี่ยว งดให้น้ำเพื่อช่วยเพิ่มความหวาน

การเตรียมต้นเพื่อชักนำให้ต้นลองกองออกดอก

ก่อนการออกดอกประมาณ 2 เดือน ให้ใส่ปุ๋ยเคมีที่มีตัวกลางสูง เพื่อสะสมอาหารและการออกดอก สูตรปุ๋ยที่ใช้ เช่น 8-24-24

ทำการกำจัดวัชพืชบริเวณโคนต้นให้สะอาด เพื่อให้ดินบริเวณโคนต้นแห้งและงดการให้น้ำเพื่อบังคับการออกดอกอย่างน้อย 30 - 45 วัน

หลังงดน้ำ ให้สังเกตใบลองกองจะแสดงอาการใบห่อ และเริ่มเหี่ยวในช่วงเวลาเช้า ก็เป็นการบ่งถึงแสดงให้เห็นถึงการขาดน้ำ

การกระตุ้นส่งเสริมให้ต้นลองกองแทงช่อและยืดช่อดอก

หลังสังเกตใบเหี่ยวในเวลาเช้าในเวลากลางวันและกลางคืน ต่อมาก็รีบให้น้ำปริมาณมากทันที โดยให้ปริมาณ 850-1,000 ลิตรต่อต้น เพียง 1 ครั้ง แล้วดูอาการภายใน 7 วัน จะพบว่ามีการเริ่มแทงช่อดอกตามกิ่ง และต้น จากนั้นจึงให้น้ำประมาณ 85-110 ลิตรต่อต้นต่อวัน หากไม่พบการพัฒนาช่อดอกภายใน 10 วัน ต้องหยุดการให้น้ำ และให้เข้าสู่ภาวะแล้งอีกครั้ง เมื่อแสดงการขาดน้ำก็ดำเนินการให้น้ำอีกครั้งตามที่กล่าวมา

เมื่อตาดอกขยายตัวยาวประมาณ 2-3 เซนติเมตร ให้ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 1-2 กิโลกรัมต่อต้น เพื่อช่วยให้ดอกเจริญเติบโตและสมบูรณ์ ให้น้ำสม่ำเสมอ และฉีดพ่นฮอร์โมนจิบเบอเรอลิน (GA3) อัตรา 100 มิลลิกรัมต่อน้ำ 1 ลิตร ฉีดพ่นช่อดอก เพื่อช่วยยืดความยาวของช่อดอก

การตัดแต่งช่อดอกเพื่อผลิตลองกองคุณภาพ

ตัดแต่งช่อดอกครั้งที่ 1 เมื่อช่อดอกยาวประมาณ 5-10 เซนติเมตร ช่วงนี้ช่อดอกยังอ่อนอยู่ ทำการตัดแต่งได้ง่าย ตัดแต่งให้เหลือ 1-2 ช่อต่อกลุ่มตาดอก

ตัดแต่งช่อดอกครั้งที่ 2 ตัดแต่งให้เหลือเฉพาะช่อดอกที่สมบูรณ์ที่สุด 1 ช่อต่อกลุ่มตาดอก

ตำแหน่งของช่อที่จะต้องตัดแต่งเป็นอันดับแรก คือ บริเวณลำต้น โคนต้น กิ่งใหญ่ ๆ เพราะบริเวณนี้จะมีช่อดอกที่สมบูรณ์อยู่มาก

ช่อดอกที่ควรพิจารณาตัดทิ้ง ได้แก่ ช่อดอกที่ออกเป็นกระจุก ตัดช่อดอกที่เล็ก สั้น ช่อดอกที่แทงตาดอกอยู่บริเวณง่ามกิ่ง ตั้งตรงอยู่บนกิ่ง และช่อดอกที่อยู่ปลายกิ่ง ไว้ดอกที่สมบูรณ์เพียง 1-2 ช่อดอกต่อกระจุก

ช่อดอกที่ออกไม่เป็นกระจุก ออกดอกเพียง 1-2 ช่อ ควรสังเกตการเรียงของช่อดอกก่อนว่ามีความสม่ำเสมอมากน้อยเพียงใด ถ้ามีความสม่ำเสมอ สมบูรณ์ก็ไม่ต้องตัดทิ้ง แต่ถ้าช่อดอกเรียงกันห่าง ๆ และก้านช่อดอกเล็ก ไม่อวบก็ควรตัดทิ้ง

ระยะการไว้ช่อดอก ควรทิ้งระยะ 20 - 30 เซนติเมตรต่อการไว้ช่อดอก 1 ช่อ

อัตราการไว้ช่อดอกต่อกิ่ง (กรณีต้นสมบูรณ์) : กิ่งเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้ว ควรไว้ช่อดอก 3 -5 ช่อ กิ่งเส้นผ่าศูนย์กลาง 1ฝ นิ้ว ควรไว้ช่อดอก 10 -15 ช่อ

หลังตัดแต่งช่อดอก ควรให้น้ำสม่ำเสมอ ในปริมาณน้อย ๆ ก่อน จะทำให้ช่อดอกลองกองมีการเจริญเติบโตยืดยาวขึ้น

การตัดแต่งช่อผล

ครั้งที่ 1 เมื่อช่อผลมีอายุ 2-3 สัปดาห์ หลังดอกบาน ให้ตัดผลที่มีการหลุดร่วงของผล ช่อผลที่พัฒนาช้า และอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม ให้เหลือไว้เกินที่ต้องการจริง 10 -20 เปอร์เซ็นต์ และตัดส่วนปลายช่อในผลที่ไม่พัฒนาหรือพัฒนาช้าเพื่อให้การสุก และคุณภาพผลสม่ำเสมอ (ในช่อเดียวกันช่อดอกจะบานต่างกัน 4 - 5 สัปดาห์)

ครั้งที่ 2 เมื่อช่อผลมีอายุ 7 - 8 สัปดาห์หลังดอกบาน โดยเลือกตัดช่อผลที่หลุดร่วงมาก ช่อผลที่เล็ก และเจริญเติบโตช้า ซึ่งการตัดครั้งนี้อาจไม่จำเป็นถ้าเห็นว่าช่อผลในการติดครั้งที่ 1 มีการพัฒนาผลดีอยู่แล้ว

ผลแตกให้เขี่ยผลที่แตกออกเพื่อป้องกันเชื้อราเข้ามาทำลายหรืออาจปลิดให้มีช่องว่างในการพัฒนาให้ผลมีขนาดสม่ำเสมอ

ตัดแต่ง(เด็ด)ผล เด็ดผลบริเวณโคนช่อที่ช่อเบียดแน่นกับกิ่งมากเกินไป ผลในช่อ แคระแกร็น เจริญเติบโตไม่ทันกับผลอื่น และเด็ดปลายช่อ 1 - 2 ผล ในระยะเวลา 2-3 เดือน ก่อนผลสุก

การเพิ่มคุณภาพของผลลองกอง

ตัดแต่งช่อดอกให้เหลือ 1 ช่อต่อตำแหน่ง

ใช้ฮอร์โมนจิบเบอเรลลิน (GA3) ช่วยในการยืดช่อดอก จะทำให้ช่อผลมีความยาวมากขึ้น เมื่อดอกด้านส่วนโคนต้นบานหมดแล้ว ให้ใช้กรรไกรตัดเอาส่วนปลายช่อดอกที่มีขนาดเล็กหรือยังไม่บานทิ้ง เพื่อให้ผลภายในช่อมีอายุใกล้เคียงกัน

พ่นฮอร์โมน GA3 ครั้งแรกพ่นในช่อที่เริ่มติดผลเพื่อลดการหลุดร่วง ถัดไปอีก 3-4 สัปดาห์ พ่นอีกครั้งเพื่อให้มีการขยายผลพ่นสารละลายแคลเซียมคลอไรด์ เมื่อช่อผลอายุ 2 สัปดาห์ หลังติดผล และพ่นซ้ำทุก 2 สัปดาห์ จนเริ่มเปลี่ยนสี (สัปดาห์ 10-11)

รักษาช่อผลให้สะอาด ปราศจากเพลี้ยแป้ง มด และราดำ โดยการห่อช่อผล หรืออาจใช้หัวพ่นน้ำเหวี่ยงด้านบนในทรงพุ่ม จะช่วยล้างหยดน้ำหวานที่ทำให้ราดำเจริญได้ การใส่ปุ๋ยที่มีโปแตสเซี่ยมสูงในช่วง 1 - 1½ เดือน ก่อนการเก็บเกี่ยวจะช่วยให้มีรสชาติดีขึ้น (สูตร 13-13-21 หรือ 0-0-60)

เก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสม ก่อนจะเก็บเกี่ยวควรชิมผลที่ปลายช่อ ถ้าหากมีรสชาติหวานสามารถเก็บได้ หรือบีบปลายผลจะรู้สึกนิ่มมือ หรือนับอายุได้ 13 - 15 สัปดาห์ หลังจากดอกบาน

แนวทางการป้องกันกำจัดแบบผสมผสานมีหลายวิธี ควรจะใช้อย่างผสมผสานดังนี้

การคลุมโคนต้นหรือปล่อยให้หญ้าหรือวัชพืชขึ้นบริเวณโคนต้นจะทำให้มีมดที่เป็นศัตรูหนอนอาศัยอยู่
ห้ามใช้ยากำจัดวัชพืชฉีดบริเวณโคนต้น ควรใช้เครื่องตัดหญ้า
ควรมีการใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยเคมี บำรุงต้นทุกปี
ใช้ระบบน้ำพ่นฝอยภายในทรงพุ่ม
พ่นด้วยน้ำหมักชีวภาพ บำรุงต้น และน้ำสกัดสมุนไพรเพื่อไล่แมลง
พ่นด้วยไส้เดือนฝอย เพื่อป้องกันกำจัดหนอนกินใต้ผิวเปลือกลองกอง
การตัดแต่งกิ่งไม่ควรตัดให้โปร่งจนเกินไป
พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเท่าที่จำเป็น

การผลิตผักไร้ดิน

การเพาะกล้า

โดยนำเมล็ดไปหยอดลงบนฟองน้ำในถาดเพาะโดยใช้ 2-4 เมล็ดตามชนิดของพืช แล้วนำผ้าดำมาคลุมถาดเพาะวางเรียงซ้อนเป็นชั้น รดน้ำทุกวัน 2-3 วันหลังจากนั้นนำไปลอยบนรางน้ำในโรงเพาะ เพื่อชักนำให้เกิดรากให้ต้นกล้ายาวขึ้น 1-2 ซม.(ประมาณ 3-4 วัน)

การย้ายปลูก

เมื่อต้นกล้าอายุ 7-9 วัน นำไปปลูกในช่องบนแผ่นปลูกที่เป็นโฟม (แผ่นปลูก 1 แผ่นจะมี 50 ช่องปลูก) ขณะปลูกนั้น น้ำในรางปลูกเป็นน้ำเปล่าที่ยังไม่เติมสารละลายธาตุอาหารและควรย้ายปลูกในตอนเย็น

การให้ปุ๋ย

หลังจากย้ายกล้า 1 วัน ให้เติมปุ๋ยตามปริมาณความเหมาะสมที่ผักแต่ละชนิดต้องการ ซึ่งระบบน้ำในโรงเรือนมีน้ำประมาณ 700-800 ลิตร โดยเติมปุ๋ยสูตร A ก่อน หลังจากนั้น 4 ชม. ให้เติมสูตร B และหลังย้ายปลูกประมาณ 12 วัน ทำการปลดสะดือหรือปรับระดับน้ำให้ลดลงเพื่อเพิ่มออกซิเจนให้รากพืชรอบๆโคนต้น (ควรทำในช่วงเย็น) ในตอนเช้าของวันรุ่งขึ้น ต้องวัดค่า EC และpH แล้วเติมปุ๋ย A และB ตามลำดับตามค่าความเหมาะสมที่ผักแต่ละชนิดต้องการ

การเก็บเกี่ยว

ก่อนการเก็บเกี่ยว 1 สัปดาห์ ควรลดปริมาณปุ๋ยลงและก่อนเก็บเกี่ยว 1 วัน ปล่อยสารละลายธาตุอาหารออกสู่ระบบ Substrate Culture พร้อมกับการปล่อยน้ำเข้าแทนที่ในรางปลูกเพื่อลดความเข้มข้นของปุ๋ยและค่า EC

การบรรจุภัณฑ์

ควรเก็บผักในตอนเช้า ตัดแต่งใบแก่และที่แห้งเหี่ยวออก บรรจุถุงพร้อมส่งจำหน่ายหากยังไม่จำหน่ายควรเก็บรักษาในห้องเย็นไว้ก่อน

การผลิตข้าวโพดหวาน

การเตรียมดิน

ไถดะ 1 ครั้งให้ลึก 20-30 เซนติเมตร และไถพรวน 1-2 ครั้ง ขึ้นกับสภาพดิน และเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์

การปลูก

ระยะปลูก 75x25 เซนติเมตร หยอดหลุมละ 1 เมล็ด พื้นที่ 1 ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์ 1 กก.

การให้ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอัตรา 100 กก./ไร่และปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 25 กก./ไร่ รองพื้นก่อนปลูก

การใส่ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งที่ 1 (ข้าวโพดอายุ 21 วัน) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 13 กก./ไร่ โดยโรยข้างแถวห่างประมาณ 1 ฝ่ามือ แล้วพูนโคนกลบ

การให้ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งที่ 2 (ข้าวโพดอายุ 35-40 วัน) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 13 กก./ไร่ โดยโรยข้างแถวห่างประมาณ 1 ฝ่ามือ แล้วพูนโคนกลบทั้ง 2 ด้าน

การให้น้ำ

ให้น้ำสัปดาห์ละครั้ง ถ้าฝนตกดินมีความชื้นพอก็ไม่ต้องให้น้ำ ถ้าต้นข้าวโพดแสดงอาการใบม้วน หรือใบเหี่ยวในเวลาเช้าหรือเย็น แสดงว่าต้นข้าวโพดขาดน้ำต้องให้น้ำทันที

การป้องกันและกำจัดวัชพืช

ใช้อลาคลอร์ 48 %EC อัตรา 125-150 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตรฉีดพ่นคุมดินหลังปลูกก่อนข้าวโพดและวัชพืชงอก

การเก็บเกี่ยว

นับวันหลังจากต้นข้าวโพดออกไหมร้อยละ 50 18-20 วัน จึงเก็บเกี่ยวได้ หรือสีของไหมเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม หรือเมื่อทดลองฉีกเปลือกข้าวโพดฝักที่อยู่บนสุดของต้น และใช้เล็บกดที่เมล็ดปลายฝักจะมีน้ำนมไหลออกมา แสดงว่าอีก 2 วัน จะต้องเก็บเกี่ยว

การผลิตสับปะรด

การเตรียมดิน

ไถดะ 1 ครั้งให้ลึก 20-40 เซนติเมตร และไถพรวน 1-2 ครั้ง ขึ้นกับสภาพดิน และเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์

การปลูก

ปลูกด้วยหน่อ ใช้ระยะปลูก 25x50x100 เซนติเมตร (ปลูกแบบแถวคู่)

การชุบหน่อ

ก่อนปลูกชุบหน่อด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น เมตาแลคซิล อัตรา 20-40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

การให้ปุ๋ย

การให้ปุ๋ยต้นปลูก

การใส่ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ต้นละ 7.5 กรัม (ครึ่งช้อนแกง) ข้างต้นปลูก และใส่ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพปริมาณ 300 กก./ไร่โรยเป็นแถวหลังไถแปรตามแนวร่อง

การให้ปุ๋ยทางกาบใบ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 20 กรัม/ต้น แบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกหลังปลูก 1-3 เดือน ครั้งต่อไปห่างกัน 2-3 เดือน โดยให้ปุ๋ยบริเวณกาบใบล่างของสับปะรด

การให้ปุ๋ยทางใบ พ่นปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ อัตรา 30-40 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร เดือนละ 1-2 ครั้ง จนอายุถึง 6-8 เดือน

การให้ปุ๋ยต้นตอ

การใส่ปุ๋ยทางกาบใบเพื่อเร่งหน่อ ใช้ยูเรีย 7-15 กรัม/ต้น ใส่บริเวณกาบใบล่างของต้นตอเดิมหลังตัดใบแล้ว

การให้ปุ๋ยทางกาบใบ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา 15 กรัม/ต้น (1 ช้อนแกง) แบ่งใส่ 2-ครั้ง หลังจากเลือกหน่อที่จะเลี้ยงตอแล้ว และต่อจากนั้นอีก 4 เดือนใส่อีกครั้งหนึ่ง

การให้ปุ๋ยทางใบ พ่นปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเดือนละ 1-2 ครั้ง จนอายุถึง 6-8 เดือน

การบังคับดอก

ทำได้เมื่อต้นมีน้ำหนักประมาณ 2.5 กก. โดยใช้สารเอทธิฟอน (39.5 %) จำนวน 8 มิลลิลิตร ร่วมกับปุ๋ยยูเรีย 300 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร แล้วหยอดสับปะรดต้นละ 60-75 มิลลิลิตร หยอด 2 ครั้งห่างกัน 4-7 วัน ทำในช่วงเย็นหรือกลางคืน หากมีฝนตกลงมาภายใน 2 ชั่วโมง หลังหยอดสารบังคับดอก ควรทำการบังคับซ้ำ ภายใน 2-3 วัน

การป้องกันและกำจัดวัชพืชในสับปะรด

ใช้ไดยูรอน+โบรมาซิล อัตรา 360+360 กรัมสารออกฤทธิ์/ไร่ พ่นก่อนวัชงอก หรือวัชพืชงอกแล้วสูงประมาณ 10-15 ซม. จำนวน 2-3 ครั้งก่อนสับปะรดติดลูก

การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

ใช้สารเคมีฉีดพ่นตามความจำเป็น

การสำรวจการระบาดของโรคเหี่ยว

ให้มีการสำรวจทุกสัปดาห์หากพบต้นสับปะรดแสดงอาการโรคเหี่ยวให้เห็นให้รีบถอนพร้อมกับพ่นสารกำจัดแมลงทันทีแล้วไปเผาทำลายในที่ห่างจากแปลง

การเก็บเกี่ยว

หลังจากหยอดสารเร่งประมาณ 145-165 วัน

การผลิตมังคุดคุณภาพ

มังคุดเป็นไม้ผลเมืองร้อนที่เจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดีในประเทศไทย เป็นผลไม้ที่มีรสชาติอร่อย เป็นที่นิยมชมชอบของผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจนได้รับนามว่าเป็นราชินีแห่งผลไม้เมืองร้อน

การปฏิบัติการดูแลรักษา

การตัดแต่งกิ่ง ควรตัดแต่งกิ่งที่มีลักษณะ ดังนี้

กิ่งกระโดง

กิ่งที่โรคแมลงเข้าทำลาย

กิ่งแห้งตาย

กิ่งฉีกหักเสียหาย

ปลายกิ่งที่ทรงพุ่มมาชนกัน

ปลายกิ่งที่เบียดกันในทรงพุ่ม

การให้น้ำ

ให้น้ำสม่ำเสมอช่วงเจริญทางใบและงดให้น้ำช่วงปลายฝนเป็นเวลา 21–30 วันจนมีอาการใบตก ปลายใบบิด ก้านใบและปลายยอดเริ่มเหี่ยวกระตุ้นการออกดอก โดยให้น้ำอย่างเต็มที่ในปริมาณมาก จากนั้นให้หยุดดูอาการ 7 – 10 วัน เมื่อพบว่าก้านใบและกิ่งที่ปลายยอดเริ่มห่อขึ้นก็ให้น้ำเป็นครั้งที่ 2 ในปริมาณของครั้งแรก หลังจากนั้น 10–14 วัน ตาดอกจะผลิออกมาให้เห็น ช่วงติดดอกและผลไม่ควรขาดน้ำ

การใส่ปุ๋ย

หลังเก็บเกี่ยว : สูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตรา 2-3 กก./ต้น+ปุ๋ยคอก 20-30 กก./ต้น

ก่อนออกดอก : สูตร 8-24-24 หรือ 9-24-24 อัตรา 2-3 กก./ต้น

เริ่มติดผล : สูตร 15-15-15 อัตรา 1-2 กก./ต้น

ติดผล 4-5 สัปดาห์ 12-12-7-2 หรือ 13-13-21 อัตรา 1-2 กก./ต้น (หากมีการติดผลมากก็ควรให้ปุ๋ยทางใบเสริม)

โรคแมลงและการกำจัด

หนอนชอนใบ

การป้องกันกำจัด ระยะแตกใบอ่อน พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดแมลงในกลุ่มคาร์บาริลทุก 7 วัน เมื่อใบแก่แล้วก็หยุดพ่น

หนอนกินใบ

การป้องกันกำจัด ใช้เศษหญ้าแห้งกองรอบโคนต้นมังคุด พอตอนสาย ๆ ให้รื้อกองหญ้าทำลายหนอนหรือให้พ่นคาร์บาริล ในอัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ทุก ๆ 5-7 วัน

เพลี้ยไฟ

การป้องกันกำจัด ฉีดพ่นคาร์โบซัลแฟนในช่วงที่มีการระบาด (ระบาดช่วงที่อากาศ แห้งแล้งติดต่อกันนาน)

ไรแดง

การป้องกันและกำจัด ระยะที่มังคุดกำลังออกดอกและติดผล ฉีดพ่นด้วย กำมะถันผงหรือสารไดโคโฟลทุก 7-10 วัน

โรคใบจุด

การป้องกันกำจัด ฉีดพ่นด้วยสารเคมี เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ แมนโคเซบ คาร์เบนดาซิม หรือเบนโนมิล เป็นต้น

โรคใบแห้งและขอบใบแห้ง

อาการเนื้อแก้วและยางไหลภายในผล ยังไม่พบสาเหตุที่แน่ชัด แต่จะพบมากในมังคุดที่ขาดการดูแลรักษา เช่น ได้รับน้ำไม่สม่ำเสมอ หรือขาดน้ำเป็นเวลานาน ๆ แล้วได้รับน้ำจากฝนที่ตกชุกในช่วงผลใกล้แก่ ผลมังคุดได้รับน้ำอย่างกะทันหัน เปลือกขยายตัวไม่ทันเกิดรอยร้าว ท่อน้ำยางภายในผล ก็ได้รับน้ำมาก จึงต้องมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ

การผลิตปาล์มน้ำมัน

การเตรียมพื้นที่

ปรับเกลี่ยพื้นที่ กำจัดวัชพืชและตอไม้

การปลูก

วางแนวปลูกให้สอดคล้องกับความลาดเทของพื้นที่ กำหนดให้แถวปลูกหลักอยู่ในแนวทิศเหนือ - ใต้ ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะปลูก 9 เมตร ได้ 22 ต้นต่อไร่ ขุดหลุมเป็นรูปตัวยู กว้างxยาวxลึก (45x45x35 เซนติเมตร) แยกชั้นดินบน และชั้นดินล่าง ตากดินไว้ประมาณ 10 วัน ดินชั้นบนคลุกกับปุ๋ยอินทรีย์ 4 กิโลกรัมต่อหลุมใส่ในหลุมก่อน นำถุงพลาสติกออกจากต้นกล้าปาล์ม อย่างระมัดระวัง อย่าให้ก้อนดินแตกจะทำให้ต้นกล้าปาล์มชะงักการเจริญเติบโต ประคองต้นกล้าอย่างระมัดระวัง แล้ววางในหลุมปลูก และนำดินชั้นล่างคลุกกับปุ๋ยหินฟอสเฟตอัตรา 250 กรัมต่อหลุม แล้วจึงใส่ตามลงไป อัดดินให้แน่น

การใส่ปุ๋ย

ปีที่ 1

อายุ 3 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 200 กรัม

อายุ 9 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 200 กรัม

ปีที่ 2

อายุ 15 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 600 กรัม

อายุ 21 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 600 กรัม

ปีที่ 3

อายุ 27 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 900 กรัม

อายุ 36 เดือน ใส่ 15-15-15 อัตรา 900 กรัม

การตัดแต่งทางใบ

ปาล์มน้ำมันที่เริ่มปลูกจนถึงปีที่ 6 ควรไว้ทางใบ 7-8 รอบ (56-64 ใบ) ปาล์มน้ำมันที่โตเต็มที่ ควรไว้ทางใบ 4.5-6.5 รอบ (36-48 ทางใบ) ไม่ควรตัดแต่งทางใบ จนกว่าถึงช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรตัดทางใบให้เหลือรองรับทะลายปาล์ม 2 ทาง (ชั้นล่างจากทะลาย) และทางใบที่ตัดแล้ว ควรนำมาเรียงกระจายแถวเว้นแถว และทุกๆ 4-5 ปี จะต้องวางสลับแถวกันเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กระจายทั่วแปลง

การป้องกันกำจัดวัชพืช

ไกลโฟเสท (48%SL) อัตรา 500-600 มิลลิลิตรต่อไร่ หรือพาราควอท (27.6 % SL) อัตรา 300-600 มิลลิลิตรต่อไร่

การผลิตอ้อยคั้นน้ำ

การเตรียมดิน

สภาพไร่ ไถดะ ไถแปร เพื่อกำจัดวัชพืช และยกร่องให้เป็นลูกฟูก โดยมีระยะห่างระหว่างร่อง 1.2-1.4 ม. ลึก 30-40 ซม.

การปลูก

ท่อนพันธุ์ สับเป็นท่อน แต่ละท่อนมี 3 ตา วางท่อนพันธุ์ในร่องให้ห่างกัน 50 ซม. กลบดินหนาประมาณ 3-4 ซม. พื้นที่ 1 ไร่ ใช้พันธุ์อ้อย ประมาณ 500 ลำ

การใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์รองพื้น อัตรา 300 กิโลกรัมต่อไร่

ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งละเท่าๆกัน ใส่ครั้งแรกอายุ 1 เดือน โดยการโรยรอบต้นหรือข้างๆต้น พร้อมกับพูนดินกลบโคน

การควบคุมหรือป้องกันกำจัดวัชพืช

ใช้สารเคมี atrazine อัตรา 240-460 กรัมต่อไร่ ผสมน้ำฉีดพ่นหลังการปลูกอ้อย

การดูแลรักษาอ้อยตอ

อ้อยตอ ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง เช่นเดียวกับในอ้อยปลูกปีแรก และมีการดูแลรักษารวมทั้งการกำจัดวัชพืชอย่างเหมาะสมในขณะที่อ้อยตอยังเล็กอยู่

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวที่อายุ 8-9 เดือน

การผลิตถั่วหรั่ง

การเตรียมดิน

ถั่วหรั่งพันธุ์สงขลา 1 ต้องปลูกในพื้นที่ดินมีความร่วนซุยสูง และไม่มีปัญหาดินฉ่ำน้ำ โดยไถเตรียมดินเพื่อกำจัดวัชพืชและให้ดินร่วนเหมาะสมกับการงอกของเมล็ด

การปลูก

ปลูกโดยใช้เมล็ดที่กะเทาะเปลือกฝักออกแล้ว ใช้ระยะปลูกระหว่างแถว 60 ซม. ระหว่างหลุม 50 ซม. หยอด 2 เมล็ดต่อหลุม โดยปลูกลึกประมาณ 1 นิ้ว (ใช้ JAB หรือไม้แทงสักก็ได้)

การปฏิบัติดูแลรักษา

พ่นยาคุมวัชพืชอะลาร์คลอร์ อัตรา 150 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นคลุมดินทั่วแปลงก่อนถั่วหรั่งงอก

หลังงอก 21 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 12-24-12 อัตรา 30-50 กก./ไร่ โดยโรยข้างแถวแล้วพูนโคนเป็นแนวยาว (แต่อย่าให้ดินมาถมถูกต้น)

พ่นสารเคมีกำจัดแมลงทันทีหากพบเริ่มมีเพลี้ยอ่อนเข้าทำลาย (เพลี้ยอ่อนนำเชื้อไวรัส ทำให้ต้นและใบหงิกเสียหายได้ทั้งแปลง)

พ่นสารเคมีกำจัดพืชใบแคบ (วันไซด์) หากมีหญ้าขึ้นมากในช่วงหลังของการเจริญเติบโต

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุประมาณ 120-130 วัน โดยสุ่มถอนขึ้นมาดูความเหมาะสมของความแก่-อ่อน ก่อนการถอนทั้งแปลง

การผลิตมันขี้หนู

การเตรียมดิน

มันขี้หนู ต้องปลูกในที่ดอน ดินมีความร่วนซุยสูง ไถเตรียมพื้นที่เพื่อกำจัดวัชพืชและให้ดินมีความร่วนซุยเหมาะการปลูก

การปลูก

นำหัวพันธุ์ที่แตกหน่อแล้ว (เริ่มแตกหน่อเดือนมีนาคม) มาปลูกหลุมละ 2 หัว โดยระหว่างหลุมห่างกัน 1 เมตร โดยฝังหัวพันธุ์ให้หน่อโผล่อยู่เหนือผิวดิน และอยู่ห่างกัน 4-6 นิ้ว

การปฏิบัติดูแลรักษา

หลังปลูกพ่นสารกำจัดวัชพืชไดยูรอน อัตรา 240 กรัมของสารออกฤทธิ์/ไร่ เพื่อป้องกันวัชพืชที่งอกจากเมล็ด เพราะมันขี้หนูเติบโตคลุมพื้นที่ช้าในช่วงแรก

ใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 25-30 กก./ไร่ เมื่อมันขี้หนูอายได้ 30 วัน โดยรอบหลุม ปลูกแล้วพูนโคนกลบปุ๋ยเป็นโคกกลม

ใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 25-30 กก./ไร่ พร้อมพูนโคนกลบปุ๋ยอีกครั้ง เมื่อมันขี้หนูอายุได้ 60 วัน

มันขี้หนูจะคลุมเต็มพื้นที่ และเริ่มลงหัวพร้อมกับการออกดอก

การผลิตเตยหนาม

การเตรียมดิน

ต้นเตยสามารถเจริญเติบโตได้ในดินแทบทุกชนิด ฉะนั้นการเตรียมดินจึงสามารถเตรียมได้โดยการกำจัดวัชพืชบริเวณที่จะปลูก เกษตรกรควรขุดหลุม ขนาดและลึก ประมาณ 1 – 2 หน้าจอบ ใส่หินฟอสเฟตบดรองก้นหลุม อัตรา 1- 2 ช้อนโต๊ะ ร่วมด้วยกับการผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อทำให้ต้นเตยมีอัตราการรอดตายสูง และเจริญเติบโตได้รวดเร็วขึ้น อัตรา 0.5 กิโลกรัมต่อต้น

การปลูก

ระยะปลูกที่แนะนำ คือ 2x2 เมตร หรือ 1-1.5x3 เมตร หรือ 1x4 เมตร

1. การปลูกต้นเตย ทำได้โดย นำผลหรือเก็บผลที่ร่วงจากต้นไปเพาะลงในแปลงชำหรือใส่ถุงเพาะชำโดยใช้ดินร่วนผสมกับดินทรายและปุ๋ยคอก
2. แยกหน่อจากต้นที่โตแล้วไปเพาะในถุง ซึ่งวิธีนี้จะได้ต้นกล้าพร้อมปลูกเร็วขึ้น
3. เมื่อต้นโตเต็มที่ หรือแตกรากดีแล้วจึงนำไปปลูกในพื้นที่จริง
4. ขุดหลุม ขนาดและลึก ประมาณ 1 – 2 หน้าจอบ ใส่หินฟอสเฟตบดรองก้นหลุม อัตรา 1- 2 ช้อนโต๊ะ ร่วมด้วยกับการผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา 0.5 กิโลกรัมต่อต้น (ตามที่ได้เตรียมไว้)
5. กรีดถุงต้นกล้าที่เป็นพลาสติกออกและวางต้นกล้าลงในหลุมปลูกที่เตรียมไว้แล้ว ให้ต้นกล้าอยู่ระดับเดียวกับปากหลุม
6. กลบดินเสมอกับปากหลุมและแน่นพอควร
7. รดน้ำให้ชุ่มสมควร
8. ถ้าลมพัดแรงหรือดินอ่อนนุ่มเกินไปควรหาไม้ปักแล้วผูกด้วยเชือกให้แน่นเพื่อไม่ให้ต้นเตยล้มหรือโยก

การปฏิบัติดูแลรักษา

การให้น้ำ หลังจากปลูกต้นเตยแล้วต้องหมั่นคอยรดน้ำในช่วงระยะแรกจนกว่าต้นเตยจะตั้งตัวได้หลังจากนั้นก็ต้องสังเกตดูความชุ่มชื้นของดิน ถ้าดินแห้งมากต้องให้น้ำบ้าง

การใส่ปุ๋ย โดยปกติควรมีการใส่ปุ๋ยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อทำให้ต้นเตยมีอัตราการรอดตายสูงขึ้น และเจริญเติบโตได้รวดเร็ว อัตรา 0.5 – 2.0 กิโลกรัม/ต้น/ปี แบ่งใส่ 1 – 4 ครั้ง

การพรวนดิน และการกำจัดวัชพืช สามารถทำได้ในระยะแรกๆ แต่ในระยะยาวอาจไม่จำเป็นนัก

คำนิยม

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ของ สวพ.8 ศวพ.เครือข่าย และเกษตรกรทุกท่าน ที่ได้ร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมใจ และร่วมพลัง อย่างดียิ่งในการดำเนินโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้บรรลุเป้าหมายด้วยดี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานโครงการฯ ดังต่อไปนี้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรยะลา จังหวัดยะลา
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จังหวัดปัตตานี
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จังหวัดสงขลา
- กองแผนงานและวิชาการ กรมวิชาการเกษตร
- กลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต สวพ.8
- ส่วนถ่ายทอดเทคโนโลยี สวพ.8
- ส่วนประสานและบริหารนโยบาย สวพ.8
- กลุ่มวิชาการ สวพ.8